

Rudolf Slánský

11-F-122

Jak zajistit
budování socialismu
v naší vlasti

*Referát na IX. řádném sjezdu
Komunistické strany Československa
v Praze dne 26. května 1949*

SEMINÁRNÍ
Hist.-práv.
KNIHOVNA
oddělení
BŘEHNŮVKA
1949

VYDAL ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ

SOUDRUŽKY A SOUDRUZI!

Na našem sjezdu provádíme bilanci politiky a práce strany od posledního, VIII. sjezdu strany. Je to bilance velkých úspěchů dělnické třídy a pracujícího lidu. Je to bilance historického vítězství nad reakcí v únoru, bilance našich budovatelských úspěchů, bilance upevnování lidově demokratického režimu, bilance ideového a organizačního růstu strany.

Všichni víme, že iniciátorem a organisátorem těchto vítězství a úspěchů byl soudruh Gottwald. (*Potlesk.*) Soudruh Gottwald ve své velké a pro nás všechny poučné řeči líčil, jak strana prováděla generální příkaz VIII. sjezdu, příkaz znemožnit cestu zpět ke kapitalismu a zajistit cestu vpřed, k socialismu. Všichni, kteří jsme blízkými spolupracovníky soudruha Gottwalda, mohli jsme sledovat, jak soudruh Gottwald řídil provádění tohoto příkazu, jak určoval každý taktický krok strany, jak soustřeďoval všechno úsilí celé strany k tomu, aby reakce byla odhalována a izolována, aby dělnická třída získala na svoji stranu spojence z řad ostatních pracujících vrstev, zvláště z řad rolnictva, jak rozvážně na každé etapě vývoje vážil vzájemný poměr sil a jak pak, když reakce sáhla k puči, dovedl mistrně a přímo klasicky podle marxisticko-leninských pravidel o otevřeném střetnutí s třídním nepřítelem jednat rozhodně, jít do všech důsledků, bít nepřítele, nedat mu ani na chvíli se vzpamatovat, zasazovat mu ránu za ranou a nakonec mu způsobit porážku.

Koupi od	2
Darem od	Dr. Bohuš
v	zme za Kčs -
Inv. čís.:	38. 885
Sign.:	

ÚSTŘEDNÍ KNHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY ÚJEP
STARÝ FOND 01562
Č. inv.:

! Soudruh Gottwald určoval linii strany, která nás dovedla k únorovému vítězství a která nás vede k dalším úspěchům na cestě k socialismu.

V boji za prosazení této linie rostla a zocelovala se naše strana, stala se vedoucí stranou ve státě. Mohla se stát vedoucí stranou proto, poněvadž si získala autoritu a důvěru nejširších vrstev lidu. Pracující lid poznal naši stranu jako svou stranu, která sleduje jeden zájem, zájem dělnické třídy a pracujícího lidu, jeho povznesení, jeho štěstí a blahobyt. Nejlepším svědectvím toho je veliká kampaň darů republiky, která byla rozvinuta u příležitosti sjezdu naší strany. Náš sjezd připravovaly nejenom organizace naší strany, ale miliony nekomunistických dělníků, rolníků a inteligence. Nebylo by možno rozvinout takovou kampaň k našemu sjezdu, kdyby široké vrstvy pracujících neviděly v něm sjezd své strany, sjezd nejobětavějších budovatelů republiky.

I. BUDOVATELSKÁ PRÁCE STRANY

Chci nyní přejít k první části svého referátu, k budovatelské práci strany.

Dosáhli jsme velkých budovatelských úspěchů v průmyslové výrobě. Dokončili jsme úspěšně dvouletku, která nám zvýšila průmyslovou výrobu o 47% proti stavu před dvěma lety. V posledním čtvrtletí dvouletky překročila průmyslová výroba předválečnou výši o 10%.

Zajistili jsme dobrý start do pětiletky. První čtvrtletí pětiletky jsme splnili na 103,6%.

Těchto úspěchů jsme mohli dosáhnout především proto, že Ústřední výbor strany orientoval celou stranu na budovatelskou práci, že soudruh Gottwald jako přední úkol strany vytyčil konsolidaci našeho hospodářství, to že bude mor na reakci.

Dosáhli jsme těchto budovatelských úspěchů dále proto, poněvadž Ústřední výbor se nespokojil jen vytyčením celkové linie pro budovatelskou práci, poněvadž soudruh Gottwald dbá a všechny nás učí, abychom každý úkol organizačně zajišťovali, konkrétně jej propracovali, mobilisovali k jeho provádění kádry strany a síly pracujícího lidu a kontrolovali jeho splnění.

Strana učinila velký krok vpřed v tom, že se naučila organizačně zajišťovat budovatelské úkoly, že se naučila konkrétně uplatňovat svou vedoucí úlohu v hospodářství.

Strana organizačně zajišťovala budovatelské úkoly tím, že mobilisovala nejširší masy k plnění výrobních úkolů, rozvíjela jejich aktivitu a iniciativu a že se jí tak podařilo vyvolat první širší hnutí socialistické soutěže, z něhož vyšly i první tisíce úderníků.

Strana dále odhalovala nedostatky v našem hospodářství, zakročovala v hospodářských orgánech i na závodech, kde plnění plánu vážlo, konkrétně odstraňovala závady.

Strana počala reorganisovat hospodářský aparát, odstraňovat v něm zbytečné mezičlánky, zlepšovat jeho operativní řízení.

Strana provedla četná kádrová opatření, odstraňovala neschopné a nespolehlivé kádry, posílala nové lidi na odpovědná místa, poskytovala pomoc kádrům organisováním politického a odborného školení.

Strana vedla své organisace k tomu, aby byly organisátory zvyšování výrobnosti práce, snižování výrobních nákladů, dobré pracovní disciplíny, socialistického soutěžení.

Ukáží nyní na několika příkladech, jak strana tyto své úkoly plnila.

Zlepšili jsme situaci v textilu

Chci to nejprve ilustrovat na textilním průmyslu, kde vidíme, jak kádrové a organizační zásahy strany pomohly zlepšit situaci v celém průmyslovém odvětví.

Vy víte, jaký neutěšený stav tam byl ještě loňského roku, předtím, než strana zasáhla. Textilní průmysl neplnil plán. V bavlněných druzích, z nichž se vyrábějí pracovní oděvy, plenkoviny atd., se plán plnil pouze na 82%. Generální ředitelství nemělo přehled o zásobách surovin ani hotového zboží, nedovedlo zvládnout výrobní úkoly. Dnes textilní průmysl plán nejen plní, ale také překročuje.

Za první čtyři měsíce pětiletky splnil textilní průmysl plán na 106½%. Proti průměru roku 1948 se zvýšila výroba jednotlivých druhů textilií v březnu letošního roku: u bavlněných tkanin o 13½%, u vlněných tkanin o 17½%, u pracovních oděvů o 85%, u pánského prádla o 79%. Víme však, že i toto zvýšení ještě nestačí.

Jak jsme dosáhli tohoto zlepšení?

Jmenovali jsme v polovině loňského roku nového generálního ředitele textilního průmyslu soudruha Holého (Potlesk.), který především provedl četné kádrové změny, dal na odpovědná místa schopné odborníky, zavedl novou organizaci práce. Do chaotických poměrů v textilu se zavedlo týdenní plánování, rozpracovávání úkolů na závody a začalo se kontrolovat plnění plánů.

Zavedly se čtrnáctidenní porady s podnikovými řediteli. Vedoucí činitelé začali mnohem více jezdit na závody a operativně zasahovat do závodů ve spolupráci s krajskými, okresními a závodními organisacemi strany. Téměř při všech opatřeních nové organisace výroby bylo třeba zásahů strany.

Bylo třeba prosazovat specialisaci jednotlivých závodů na určité druhy zboží, typisací a standardisací výroby. To všechno naráželo na konservativní názory i našich soudruhů. Tak bylo na př. třeba prosadit v Pletářských závodech v Havlíčkově Brodě, že je nutno zmenšit počet druhů vyráběného zboží, aby bylo možno lépe využít strojů a zmenšit ztrátové časy při stále výměně vzorů. Tato specialisace znamená zvýšení výrobnosti práce o 20%.

Na podnět strany byl sestaven v polovině loňského roku speciální zvýšený výrobní plán devatenácti nejpotřebnějších druhů textilií, jako jsou pracovní oděvy, plenkoviny, košiloviny, ložní prádlo atd., a organisována mimořádná kontrola jeho plnění.

Byla svolána porada všech předsedů závodních organisací, závodních rad a ředitelů ze všech bavlnářských závodů, projednány nové výrobní úkoly a přijata konkrétní usnesení, jak zvýšit produktivitu práce přechodem na více strojů a zlepšením organisace práce, jak mobilisovat stranu, odbory a osazenstva.

Ve všech závodech se pak konaly stranické a odborové aktivity a členské schůze, podařilo se zmobilisovat dělníky i techniky a dosáhnout, že zvýšený výrobní plán devatenácti nouzových druhů byl loňského roku nejen splněn, ale i překročen.

Tím, že strana a odbory postavily před všechno dělnictvo úkol zvyšovat výrobu, zlepšovat organisaci práce, snižovat výrobní náklady, rozvinula se iniciativa dělníků zdola, socialistické soutěžení, vyrostly tu řady úderníků.

Textilačka soudružka Herajtová z Kotony v Berouně, jedna z nejlepších údernic, pracovala nejdříve na dvanácti, pak na dvaceti čtyřech a nyní pracuje na třiceti šesti automatických bavlnářských stavech. (*Velký potlesk.*)

František Haška z hanychovského závodu, přešel na třístavový systém na soukenických stavech bez zarážky. V textilním průmyslu máme dnes několik tisíc úderníků a údernic.

Zásluhu o rozvoj socialistického soutěžení a zlepšení poměrů v textilu má dobrá práce Svazu zaměstnanců v textilu, který vede soudružka Pfeifferová. (*Potlesk.*)

Máme ještě mnoho nedostatků v textilu, na př. jakost textilního zboží není ještě uspokojivá, produktivita práce je dosud nízká. Bude úkolem stranických organisací dál zlepšovat výrobu a nedostatky odstraňovat.

Komunisté v hutích se nebojí překážek

Také v hutní výrobě jsme dosáhli dobrých výrobních úspěchů. Dosáhli jsme jich proto, poněvadž komunisté v hutích se nebojí překážek, dovedou proti nim bojovat a pomocí pracovního elánu dělníků i techniků je zdolávat.

V nové válcovně na blokovně ve Vítkovicích si soudruzi vzali za úkol zvýšit výrobu válcovaného zboží na 800 tun za směnu. Někteří technici prohlásili, že blokovna takové množství nemůže trvale válcovat. Organizace strany se radila s nejlepšími dělníky, kteří prohlásili, že vezmou-li za to, dokáží to. Soudruzi si pozvali časoměřiče, zorganizovali práci tak, aby co nejvíce zmenšili ztrátové časy, a dosáhli, že válcují nikoliv 800 tun, ale průměrně více než 900 tun a dosahují také špičkových výkonů až 1100 tun za směnu. (*Potlesk.*)

V Kladně byla 1. července 1948 zahájena přestavba celé blokové trati v huti Koněv. Měla trvat tři měsíce, byla však hotova o měsíc dříve. Zásluhu o to měly organizace strany a odborů, které organisovaly brigády zedníků i pomocné brigády, kontrolovaly plnění časového plánu, zasahovaly a pomáhaly. 2000 tun surového železa získali soudruzi v Králově Dvoře tím, že zkrátili přestavbu vysoké pece o 8 dní prováděním vyzdívky najednou ve dvou etážích. Výstavba 15. martinské pece v Třinci měla být dokončena 15. srpna 1949. V akci darů našemu sjezdu byl tento termín nejprve snížen k 1. červenci. Sešla se však schůze závodní organizace a usnesla zkrátit termín na 15. květen. Pec se podařilo zapálit 13. května, o čtvrt roku dříve, než bylo plánováno. (*Velký potlesk.*)

Nalézání nových výrobních rezerv je umožněno tím, že výrobní porady se již nekonají v měřítku celozávodním, ale podle jednotlivých dílen, že jsou výrobní plány propracovávány pro dílny a pracoviště, takže dělníci a technici mohou dávat konkrétní návrhy, jak a kde bojovat proti časovým ztrátám, jak zlepšovat organisaci výroby. Dobře se osvědčily kontrolní komise v hutních závodech, složené ze zástupců strany, odborů a správy závodů, které procházejí pracoviště, sledují výrobní postup a upozorňují na závady a dávají návrhy k jejich odstranění.

Velký vliv na zvyšování výroby měly t. zv. hutní konference, které se pravidelně scházejí a jichž se zúčastňuje na 300 vedoucích pracovníků strany, odborů, generálního ředitelství, podnikových a závodních ředitelství, nejlepší dělníci - úderníci i technici ze všech hutních závodů. Na těchto konferencích je projednáváno plnění plánu, kritisovány nedostatky, vyměňovány zkušenosti. Každé nové zlepšení technologického procesu i organizace práce je zde hodnoceno a usnášeno jeho přenesení do ostatních závodů. Provádění usnesení konference je kontrolováno.

Hutní průmysl trpí však ještě častými poruchami, při čemž většině z nich by bylo možno předejít. Strana také žádá na našich hutnících, aby se naučili jim předcházet.

Organisace strany si osvojují nové metody práce

Všechny naše organisace se mnohému naučily v řešení hospodářských problémů, osvojují si nové metody práce a jejich konkrétní zásahy do výroby přinášejí výsledky.

Vezmeme-li do rukou protokoly předsednictev našich krajských výborů, vidíme, že na denním pořádku jsou stále budovatelské úkoly, že se o nich nejedná už všeobecně, že se podrobně projednává stav jednotlivých závodů i celých odvětví, že se řeší kádrové otázky, že se zasahuje tam, kde se neplní výrobní plány.

Na Ostravsku loňského roku v létě a na podzim poklesla silně těžba uhlí. Vedoucí horničtí pracovníci vysvětlovali příčinu jen nedostatkem pracovních sil a dovolenými. Krajský výbor strany v Ostravě zkoumal příčiny poklesu a došel k závěru, že hlavní příčina vězí ve špatné práci jak hospodářských orgánů, především podnikového ředitelství, tak i ve špatné práci stranických a odborových organizací. Vystoupil s otevřenou kritikou a sebekritikou v tisku, svolal široké aktivity hornických funkcionářů, mobilisoval stranu i odbory a všechny horníky. Výsledek byl, že pokles těžby byl překonán, plán se začal plnit. Strana kritikou a sebekritikou zvýšila svou politickou i morální autoritu. Krajský výbor později prosadil reorganizaci podnikového ředitelství, při čemž byl počet jeho zaměstnanců zmenšen z 1143 na 539. (Potlesk.) Nedávno přijal ostravský krajský výbor resoluci o příčinách neplnění plánu na dole »President Beneš«, v níž ukázal, že příčiny spočívají v tom, že správa závodu hrubě zanedbává své povinnosti a na závodě vládne nepořádek, že do vedení závodní organizace strany pronikly nepřátelské živly, a usnesl konkrétní opatření k nápravě, novou prověrku celé organizace, novou volbu výboru strany a výměnu závodního ředitele.

Erněnská organizace strany provedla úspěšnou akci prověrky pracovišť, při níž byly v jednotlivých závodech odkryty veliké rezervy pracovních sil, našly se velké zásoby surovin, které mohly být dány k dispozici jiným závodům, našly se přebytečné a nevyužité stroje, velmi potřebné jinde.

Na příkladech z každého kraje bych mohl ilustrovat, jak si organisace strany osvojují nové metody práce v hospodářských úkolech, že se učí plnit funkci vedoucí strany v našem hospodářství.

Rozvoj socialistického soutěžení a údernického hnutí

Konečně strana dosáhla prvních větších výsledků v rozvíjení socialistického soutěžení a údernického hnutí.

Před třemi lety, v době našeho VIII. sjezdu, projevovala se budovatelská iniciativa ještě převážně v tom, že se konaly národní směny, organizovaly hodiny dobrovolné práce, byly tvořeny brigády pro určité nárazové práce.

Nový rozmach a nová vyšší forma aktivity pracujícího lidu se objevily až po únoru, kdy teprve pracující lid měl plnou jistotu, že skutečně pracuje pro sebe, pro své definitivně znárodněné podniky, pro svůj stát. Teprve po únoru se rozvíjí socialistické soutěžení v širším měřítku. Rychle se zbavuje svých dětských nemocí, které se projevují v tom, že závazky soutěže jsou namnoze vypracovávány shora, bez účasti soutěžících.

Dnes máme už hnutí socialistické soutěže, které vzniká iniciativou zdola, které je už zaměřeno na nejdůležitější výrobní úkoly: na zvýšení výrobnosti práce a snížení výrobních nákladů.

Největšího vzestupu dosáhlo hnutí socialistického soutěžení za poslední tři měsíce, v průběhu akce darů republice. Počet závodů, zapojených do socialistického soutěžení, vzrostl podle údajů ÚRO do dubna z 821 větších závodů v českých zemích na 1584 závodů, tedy se téměř zdvojnásobil. Počet soutěžících zaměstnanců vzrostl ze 151.000 v lednu na 232.000 v dubnu, což znamená, že soutěží 11% všech zaměstnanců.

Úderek podle dat ÚRO je dnes 12.024 s 65.000 úderníky.

Rostou nám noví lidé v průmyslu, význační úderníci, jejichž jména znají nejen jejich závody, ale i celý kraj.

Máme v Gottwaldových závodech v Brně Ladislava Krejčího, který zavedením dělby práce ve své partě, sestrojením zvláštního tvarového nože splnil osmiměsíční plán za necelé tři neděle. (Potlesk.) Soudruh Krejčí splnil již 75% své celoroční normy. (Potlesk.)

Máme Jindřicha Toncara v komárovských železárnách, který při ručním odlévání odlitků novou metodou slévání zvýšil trvale výkon o 100%. (Potlesk.)

Máme Ottu Božuckého na ostravském dole Jeremenko, který se svou úderkou trvale plní normy na 180%. (Potlesk.)

Soudruh Michal Ogurčák pracuje v železnorudných baních v Rudňanech. V lednu pracoval se 175% normy, v dubnu s 209% a u příležitosti krajské konference v Košicích s 216%. (Potlesk.) Tohoto překročení normy dosáhl novým způsobem práce při stěně.

Soudruh Dittinger je dozorcem na stavbě. Loni v létě místo dovolené šel pracovat jako zeďník na stavbu nového závodu dynamitky, aby dokázal, že výkon zeďníků je překročitelný. Průměrně překročil normu o 200%. (Potlesk.)

Brusič Antonín Nový v chomutovských ocelárnách plní normu na 195%. (Potlesk.)

Úderka »Komsomol« v České válcovně kovů, Povriy u Děčína, zlepšovacím návrhem, aby se otvory trubek již nefrézovaly, ale lisovaly, zvýšila normu o plných 2000 proc. (Potlesk.) Vedoucím úderky je soudruh Nedbalý.

Soudružka Dítětová ze Spojených oceláren v Jihlavě po zavedení tvrdých norem dosahuje 159% normy.

Rozvíjí se hnutí podpisování socialistických smluv mezi jednotlivými dělníky, socialistické smlouvy osazenstva s vedením závodu, smlouvy mezi jednotlivými závody, které jsou podpisovány zaměstnanci podniku. Uzavírají se smlouvy mezi podniky výrobně na sebe navazujícími, v nichž zaměstnanci podniku, dodávajícího suroviny, polotovary nebo stroje, se zavazují včas a v předepsané kvalitě splnit dodávku. V Moravských elektrotechnických závodech se za-

vádějí údernické knížky, v nichž se zapisuje údernickým závazek a jeho plnění. V Ostravě zakládají kluby úderníků a zlepšovatelů, na Brněnsku pořádají první školy úderníků.

Jsou svolávány četné konference úderníků podle jednotlivých odvětví, v jednotlivých krajích, údernické konference žen a mládeže.

Mládež byla v mnoha závodech průkopníkem údernické práce. V četných závodech byly nejprve jen úderky mladých dělníků a teprve postupně se do údernického hnutí zapojovali i starší dělníci.

Stejně nutno vítat, že v údernickém hnutí je značné procento žen a že máme už mnoho obětavých a velmi výkonných úderníků.

Posloucháme-li vyprávění úderníků o tom, co je vedlo a vede k údernické práci, seznáme, že je to jejich nový poměr k práci, k lidově demokratickému režimu, vědomí, že pracují pro sebe, že to, co napracují, se vrátí jim, rozmnožuje hodnoty, které přinesou zvýšení životní úrovně všemu lidu.

Mezi úderníky vstupují stále více i nekomunisté.

To je dokladem toho, že nový poměr k práci proniká do stále širších vrstev pracujícího lidu. Rozmách socialistického soutěžení a údernického hnutí — toť nejvýznamnější úspěch v budovatelské práci strany a nejcennější dar k našemu sjezdu. (Potlesk.)

Takových pokroků jsme dosáhli v budovatelské práci. Strana se učí organisačně zajišťovat výrobní úkoly, rozvíjet aktivitu a iniciativu mas.

Naše budovatelské úkoly v průmyslu

Ale dosaženými výsledky se nemůžeme spokojit. Na všech úsecích naší výroby máme ještě mnoho nedostatků, výrobnost práce je dosud nízká, kvalita mnoha výrobků je ještě špatná, ještě se mnoho plýtvá cennými surovinami a pohonnými látkami. Nerozvinuli jsme ještě šířeji boj za snížení výrobních nákladů atd.

Na nás, na straně závisí, abychom nedostatky ve výrobě rychleji odstraňovali než dosud a abychom, jak to věra před námi vytyčil soudruh Gottwald, nacházeli a mobilizovali všechny skryté rezervy.

Prvním naším úkolem je dál a mohutněji než dosud rozvíjet socialistické soutěžení a údernické hnutí. Výrobnost práce můžeme dál zvyšovat za jedné podmínky, za podmínky, že další statisíce dělníků a techniků budou vtahovány do socialistického soutěžení, budou pracovat údernickým způsobem. Proto se musíme po skončení předsjezdové soutěže soustředit na organisování ještě širšího socialistického soutěžení.

Rozšířit soutěžení a údernické hnutí

To znamená nespokojovat se tím, že máme na závodě první desítky úderníků, ale usilovat o to, abychom jich měli sta a tisíce, abychom přenášeli údernické zkušenosti na nejširší počet dělníků. Budeme organisovat porady a školy údernické práce, na nichž by úderníci učili své spoludělníky údernickému způsobu práce. Budeme posílat úderníky, aby sami ukazovali svým spoludělníkům, jak mají údernicky pracovat. Chceme mít celé party a celé dílny údernické.

Rozšíření údernického hnutí dosáhneme dále tím, že budeme odstraňovat vše, co toto hnutí brzdí, že především ostře odmítneme všechny ty, kteří se na úderníky dívají nevraživě, chtějí jejich práci znevažovat nebo dokonce jim házet klacky pod nohy. A úderníci vám řeknou, že narážejí ještě na mnoho překážek.

Soudružka Cibulková ve Fulneku podala zlepšovací návrh, který umožnil, aby přešla na dva stroje, čímž ušetřila závodu 65.000 Kčs ročně. (Potlesk.) Soudružce Cibulkové po týdnu práce na dvou strojích byl stržen úkol o 50%. takže si vydělává stejně jako dříve.

Takový poměr k úderníkům nesmíme trpět.

Úderníkům musí býti věnována co největší pomoc a podpora. Jejich výkony, překonávající normy, mají být po zásluze odměňovány. (Velký potlesk.)

Stranická organisace na závodě je povolána, aby hnutí úderníků podporovala, aby se stala jeho organisátorem. Ale mnoho komunistů na závodech ještě plně nepochopilo význam socialistického soutěžení a údernického hnutí. To vyplývá už z toho faktu, že je dosud malý počet komunistů úderníků. V závodních organisacích máme téměř 900.000 členů a proti tomu je úderníků jen kolem 65.000, a to ještě mnozí z nich nejsou komunisté.

Co komunista, to úderník

Příčina, proč členové strany na závodech nejsou dosud ve větším počtu úderníky, tkví v tom, že nepochopili, co znamená vedoucí úloha komunistů ve výrobě, že se má projevit především v tom, aby komunista byl vzorem v budouvatelské práci, aby šel druhým příkladem vstříc. Proto je povinností komunisty na závodě, aby byl úderníkem v práci. Údernictví je výrazem vysoké politické uvědomlosti. Jaký je to komunista, který se nechá předhonit nekomunistickými dělníky a dělnicemi, dělnickou mládeží! Proto budem razit a uskutečňovat heslo: »Co komunista na závodě, to úderník! (Bouřlivý potlesk.)

Závodní organisace strany musí vést členy strany k tomu, aby se stali úderníky. Musí jim nejprve vysvětlit, proč se jimi mají stát, a říci jim také, jak mají zvyšovat a překonávat normy. Výbory závodních organisací provedou toto vtažení členů strany do údernického hnutí především pomocí desítkových důvěrníků. Desítkoví důvěrníci na závodě nemají být jen výběřcími příspěvků, nemají jen zvat své členy na schůze, ale mají být a musí se stát výrobními důvěrníky, organisátory socialistického soutěžení a údernického hnutí nejen mezi členy strany, ale i mezi nekomunisty na svém pracovišti. (Potlesk.)

Všestranná podpora a rozvoj údernického hnutí, další rozšiřování socialistického soutěžení, to je přední úkol strany na budovatelském úseku.

Zlepšovat jakost výrobků

Musíme dále obrátit pozornost na zlepšování jakosti výrobků našeho průmyslu. Chválil jsem soudruhy z textilu, že plní a překračují výrobní plány, že odstranili mnohé nedostatky ve výrobě. Ale je ještě mnoho stížností na jakost textilních výrobků. Horší jakost není způsobována jen nedostatkem dobrých surovin, ale špatným a někdy přímo nedbalým zpracováním. Do obchodního domu ARA byla dodána 6. dubna zásilka prádlového flanelu, který měl trhliny; týž obchodní dům dostal tištěnou látku dámskou, která pouští barvu, pánské košile, jež byly ušity ze dvou různých druhů látek. Vlněné šaty z pěkného materiálu mají kimoncvé rukávy, do nichž se ruce nevejdou. Všeobecné jsou stížnosti na to, že obleky, šaty pro ženy, pleťné zboží, prádlo se málo hotoví ve velkých číslech. Mnoho druhů zboží je z nevhledného materiálu. Národní podnik Textilia si stěžuje na špatné zpracování prádla, jehož stehy se lehce uvolňují. A podobné stížnosti na jakost jsou i u jiného zboží, na radiopřijímače, které se přinesou z obchodu domů a nehrají, na špatné zpracování jízdních kol »Elska«, na dětské kočárky.

Vážné jsou stížnosti na špatnou jakost polotovarů. Jsou stížnosti na válený materiál z Vítkovic a Třince, že je nerovný a se značnými povrchovými vadami, na ocelové odlitky z Třince, které zaviňují mnoho zmetků, na zmetkové trubky z Chomutova, na zakřivené, hrboлатé mosazné tyče z čelákovických kovohutí atd.

Je třeba, aby na každém závodě byla organisována technická kontrola, která by zjišťovala jakost přímo na pracovišti, aby každé ředitelství závodu mělo oddělení technic-

ké kontroly, jehož vedoucí bude osobně odpovědný za jakost výrobků, a aby byly stanoveny i trestní sankce pro hrubé zanedbávání této odpovědnosti. (Velký potlesk.)

Za zlepšení jakosti musí vést boj především organizace strany na závodě, která ve spolupráci s odborovou organizací musí zaměřit socialistické soutěžení nejen na překonávání norem, ale také na dosažení nejlepší jakosti výrobků. Třeba podporovat úderníky, kteří si ukládají zlepšovat jakost výrobků.

Strana i správy závodů musí mít na paměti slova soudruha Stalina, že »zboží je konec konců vyráběno ne pro výrobu, ale pro spotřebitele«.

Stejně tak je třeba dbát na dodržování lhůt. Je nutno zavádět uzavírání pevných kontraktů s ustanovením lhůt, jakosti, druhu, s pokutami za nedodržení podmínek.

Šetřit surovinami

Nyní o šetření surovinami. Pro nás, jako zemi dovážející suroviny, je životní hospodářskou otázkou šetření surovinami a nahrazování dovážených surovin umělými hmotami. Všichni konstruktéři, technici i dělníci musejí vyvinout největší iniciativu v šetření surovinami. Péče o úsporu surovin musí začít už v konstrukci. Konstruktéři se musejí starat o snižování váhy, používání slabších průřezů a pod. Úspora surovin možno dosáhnout změnami technologického procesu, zmenšováním odpadů, jako jsou na př. třísky, zbytky kusů, výřezy.

A současně musíme nahrazovat těžko dostupné suroviny náhradními a umělými hmotami. Na př. při výrobě telefonních přístrojů se dají použít pro číselník bakelitové výlisky místo mosazného plechu. Naš chemický, pánský, textilní, sklářský průmysl by měl mnohem rychlejším tempem budovat výrobu umělých hmot a vláken, věnovat velkou podporu výzkumnictví na tomto poli. Také naši zlepšovatelé, jejichž hnutí se stále šířeji rozvíjí, by měli věnovat zvláštní pozornost těmto problémům.

Hospodaření podle rozpočtu

Ještě pomalu zavádíme na závodech hospodaření podle finančního rozpočtu. Nemůžeme vést účinný boj za snížení výrobních nákladů, nemá-li správa závodu a celé osazenstvo propracováno, jaké jsou výrobní náklady pro jednotlivé složky výroby.

Poněvadž nejsou propracovány výrobní náklady pro dílny a jednotlivá pracoviště, je soutěžení dosud jednostranně zaměřeno jen na množství výroby a nikoliv také na to, aby byly ušetřeny velké částky snížením výrobních nákladů.

Vypracování finančního rozpočtu předpokládá zavedení pevných přejímacích a prodejních cen, zavádění norem spotřeby materiálu a energie, norem využívání strojů a zařízení, norem zásob, mzdových fondů, aby na každém tomto úseku bylo možno kontrolovat výrobní náklady a snižovat je.

Aby hospodaření podle rozpočtu přineslo výsledky, třeba kombinovat přísnou centralisaci v plánování s největší operativní samostatností závodu a materiálním zainteresováním závodu na výsledcích hospodaření. Jestliže závod ušetří na výrobních nákladech, stanovených plánem, má ušetřená částka patřit závodu, má z ní být vytvořen závodní fond, kterým disponuje ředitel závodu a který má být použit na rozšíření výroby, stavbu bytů pro dělníky, na prémie úderníkům, na kulturní a sociální potřeby pro osazenstvo.

Provádíme nyní reorganizaci hospodářského aparátu v průmyslu, odstraňujeme zbytečný centralismus, rušíme ředitelství národních podniků, odtržené od výroby, a vytváříme ředitelství, sídlící na základních závodech, dáváme ředitelům závodu větší pravomoc — to vše nám pomůže lépe řídit závody a lépe plnit výrobní úkoly.

Kromě těchto opatření třeba vyřešit v brzké době důležitý kádrový problém na závodech: zvýšit autoritu mistrů.

Zvýšit autoritu mistrů

Mistr bezprostředně řídí výrobu v dílně, na něm závisí osud výroby. A proto je třeba, aby měl k plnění tohoto úkolu dostatečnou autoritu, odpovědnost i pravomoc.

A jaké je postavení mistrů na závodech dnes?

Mnozí dělníci se dívají na mistra ještě po staru, po kapitalistickou, vidí v něm popoháněče.

A tento poměr dělníků k mistrům vede k tomu, že mistři se bojí, jsou shovívaví k dělníkům, nežádají na nich plné využití jejich pracovního času, lepšího využití strojů, lepší kvality práce. Bojí se to žádat, aby neměli nepříjemnosti na závodech.

Tento stav musíme co nejrychleji a radikálně změnit. Organizace strany i odborů musí podpořit autoritu mistrů tak, aby se mistři nebáli žádat na dělnících dobré a plné výkony, musí se zastat dobrých a odborně zdatných mistrů. Mistry špatné a nespolehlivé budeme však odstraňovat.

Musíme také zvýšit odpovědnost mistrů. Mistr musí být odpovědný za plnění výrobních úkolů ve své dílně, za včasné zásobování dělníků nástroji a materiálem, za údržbu a plné využití strojů. Na mistrovi budeme žádat, aby přísně dbal na dodržování pracovní disciplíny, na vysokou kvalitu výrobků, zabraňoval zmetkům. Současně musí mistr pomáhat úderníkům, věnovat péči těm, kteří soutěží za zvýšení výrobnosti práce.

Proto musíme učinit z mistra plnoprávného výrobního dílovedoucího se širokými právy nařizovat a volat k odpovědnosti své podřízené. Musíme však také zlepšit i jejich platové podmínky. Podle platové vyhlášky mají dnes odborní mistři plat od 3000 do 4300 Kčs a vrchní dílovedoucí, kterému je podřízeno několik mistrů, má počáteční plat 4500 Kčs. V mnoha závodech nám říkají, že za těchto platových podmínek je těžko sehnat mistra, ba jsou případy, že mistři odcházejí zpět na dělnickou práci, poněvadž si kvalifikovaní dělníci v úkolu v některých závodech vydělávají více než mistři. Musíme mistra zaintere-

sovat na výrobních výsledcích jeho dílny nebo oddělení a vyplácet mu prémie.

Jen tehdy, když zvýšíme autoritu, odpovědnost a pravomoc mistrů, když je budeme odborně a politicky školit, podaří se nám dosáhnout lepší organizace práce a výroby na závodech.

A stejně třeba zlepšit i poměr k celé technické inteligenci na závodech, vážit si dobrých odborníků, i když nejsou členy strany, zlepšovat jejich pracovní i platové podmínky, pomáhat je školit politicky i umožnit jim doplňovat jejich technické znalosti.

Schůzování závodních organizací

V závěru této budovatelské kapitoly se chci zmínit ještě o jedné, na pohled drobné, ale přece důležité otázce: o schůzování našich závodních organizací.

Členské schůze závodních organizací jsou svolávány jednou měsíčně. Jsou dva nedostatky těchto schůzí: účast členů na schůzích je nedostatečná, zvláště na těch závodech, kde dělníci bydlí v okolních obcích a rozjíždějí se vlaky a autobusy hned po skončení práce.

Druhým nedostatkem je, že na členských schůzích, aby netrvaly dlouho, se obyčejně jen referuje o úkolech, nebývá na nich vedena debata, neprodiskutovávají se politické problémy. To vede k tomu, že členové strany nežijí dostatečným politickým životem, nejsou dostatečně přibíráni k účasti na rozhodování o politice a práci strany, že vše se rozhoduje jen ve výboru organizace, že rozhoduje jen několik funkcionářů. Musíme dosáhnout, aby členské schůze závodních organizací se scházely pravidelně, aby všichni členové se jich zúčastňovali, aby doba jejich trvání byla delší, aby byly na ní prodiskutovány nejen výrobní, ale také politické problémy. Nutno všem členům strany vysvětlit, že účast na schůzi je jednou ze základních povinností každého člena, že je třeba, aby zůstal 2—3 hodiny

po práci na schůzi, i když bydlí mimo sídlo závodu, a aby jel příštím vlakem, příštím autobusem domů. A vedle členských schůzí závodní nebo dílní organizace, svolávaných jednou měsíčně, budeme jednou za měsíc svolávat také schůzi členů desítky a na ní už konkrétněji projednávat otázky a úkoly, vyplývající z pracoviště desítky.

Jen tehdy, když bude každý člen aktivní, když bude denně hájit a prosazovat politiku strany, bude moci závodní organizace a celá strana být tím, čím býti má: organizátorem zvyšování výrobnosti práce, předvojem socialistického budování. Jen tehdy dosáhneme hlavního účelu všeho našeho hospodářského snažení — blahobytu našeho lidu a rozkvětu naší země. (*Velký potlesk.*)

II. OBRÁTIT POZORNOST CELÉ STRANY K VESNICI

A nyní k některým problémům naší zemědělské politiky.

Hlavní linií naší zemědělské politiky bylo získání největšího a hlavního spojence dělnické třídy, získání malého a středního rolníka. Správnost této politiky byla potvrzena praxí. Tato politika byla jednou z hlavních příčin, proč reakce, spoléhající na vesnici, byla v únoru izolována a poražena.

Také pro budoucnost zůstává hlavní směrnicí naší další zemědělské politiky vytvářet ještě těsnější spolupráci s malým a středním rolníkem, všemožně pomáhat povznášet jejich hospodářství družstevní svépomocí, vymaňovat je z vlivu vesnických boháčů, získat vesnici pro socialismus, jak to ve svém referátu formuloval soudruh Gottwald.

Po listopadovém zasedání Ústředního výboru, na němž soudruh Gottwald vytyčil úkol omezovat a vytlačovat vesnické kapitalisty, začali jsme dělat tuto politiku, začali jsme zbavovat vesnické vykořisťovatele rozhodujících pozic v družstvech, v Jednotném svazu, v národních výborech, zbavovat je práva disponovat traktory a mlátičkami ve strojních družstvech a t. zv. volných sdruženích, začali jsme na ně uvalovat větší dodávkové povinnosti.

Sotva jsme začali dělat tuto politiku, již vidíme, jak se zlobně ozvali, projevíli zarputilou nevraživost a leckde sáhli i k projevům odporu. Organisuji především odpor proti zakládání zemědělských družstev, v nichž právem

vidí účinný prostředek, kterým se malí a střední zemědělci osvobodí ze závislosti na nich.

Víme, že zbytky vykořisťovatelů, kteří po znárodnění průmyslu, bank a parcelaci velkostatků zůstali nejpočetněji zastoupeni na vesnicích, se dobrovolně nesmíří se svým osudem.

Ale nelekáme se jejich odporu a na nás záleží, abychom jej mohli v zárodcích zdolat. (*Potlesk.*)

Utážit svazek s drobnými a středními rolníky

Především záleží na komunistech na vesnici, na jejich správné politice, jak ji formuloval soudruh Gottwald. Záleží na tom, abychom dovedli politicky izolovat vesnické boháče, získat na svou stranu všechny malé a střední rolníky. Pak bude hrstka vykořisťovatelů bezmocná. Všude tam, kde komunisté začali dělat správnou politiku v rozpisu dodávek, řídili se směrnicí soudruha Gottwalda, aby velkým bylo ukládáno více, malým a středním rolníkům ulehčováno, má strana velikou autoritu mezi pracujícími zemědělci. Tam rolníci plní dodávky, soutěží v jejich překročování, zvyšují živočišnou výrobu, podílejí se na před-sjezdové soutěži darů republiky, vítají založení jednotných zemědělských družstev a aktivně se účastní na jejich budování. Všude tam, kde komunisté řeší v národním výboru všechny záležitosti obce tak, aby se zvyšovala hospodářská a kulturní úroveň drobných a středních rolníků, aby v obci nerozhodoval vesnický boháč, aby mu nebylo nadřazováno, tam se kolem strany semkli všichni pracující lidé v obci. Ale tam, kde komunisté na vesnici se prohřešují proti těmto zásadám, tam mají proti sobě veřejné mínění v obci, tam nalézájí vesničtí boháčů živnou půdu pro uplatňování svého vlivu na malé a střední rolníky. Proto prvním příkazem pro komunisty na vesnici je dělat politiku prospěšnou drobným a středním rolníkům a postihující vesnické vykořisťovatele.

Druhým příkazem pro činnost komunistů na vesnici je, aby neodmítali, ale pěstovali spolupráci s čestnými představiteli druhých stran, stejně jako se zástupci mimostranických organizací, s uvědomělými bezpartijními rolníky, a přibírali je k projednávání a rozhodování o všech veřejných a budovatelských otázkách. Tam, kde komunisté tak činí, tam nemají obtíží se zakládáním jednotného zemědělského družstva, s rozpisem a plněním dodávek, poněvadž tuto politiku jim aktivně pomáhají provádět i nekomunisté. Tam, kde komunisté si sami obsadili národní výbor a akční výbor, mimořádnou vyživovací komisi, Jednotný svaz zemědělců, kde nepřitahují a nepřesvědčují nekomunistické vrstvy pracujícího lidu, nedbají jejich názorů, tam nemají také dostatečnou podporu pro svoji politiku.

Je proto příkazem pro všechny naše organizace na vesnici, aby prováděly důsledně a v nejširším měřítku politiku Národní fronty, politiku nejužší spolupráce se všemi pracujícími vrstvami národa. (*Velký potlesk.*)

Jednotná zemědělská družstva

Konečně třetím příkazem pro naše vesnické organizace je, aby podporovaly všechny formy družstevního organizování rolníků, jak o tom mluvil soudruh Gottwald na listopadovém zasedání Ústředního výboru i na tomto sjezdu, aby tak činily zakládáním a rozvíjením všestranné činnosti jednotných zemědělských družstev. Družstva, toť cesta, po níž dojdeme na vesnici k socialismu, jak nás učí soudruh Lenin a Stalin. (*Potlesk.*)

Musíme se poučit z dosavadních zkušeností při budování jednotných zemědělských družstev. Mnoho našich soudruhů si dostatečně neuvědomovalo celý dosah a význam budování JZD, domnívali se, že provedeme rychlou organi-

sační kampaň a vše půjde snadno jako při jiných obvyklých kampaních.

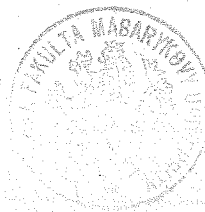
Strana neprovedla ani řádnou objasňovací kampaň ve vlastních řadách a někteří členové strany, kterým nebylo objasněno, co jsou JZD, a kteří proto nebyli přesvědčeni o jejich prospěšnosti, zakolísali a dostali se pod vliv reakce. Tam, kde okresní výbor a vesnická organizace se dobře připravily na celou kampaň, bylo dosaženo úspěchu.

Jak máme nyní postupovat, poučení těmito zkušenostmi?

1. Znovu a důkladně vyjasnit všechny otázky JZD ve všech orgánech strany a zvláště v základních organizacích na vesnici. Musíme odstranit jakékoli nejasnosti a kolísání, aby každý člen strany nejen politiku strany hájil, ale také aktivně pomáhal zakládat a budovat JZD. (*Potlesk.*) Ale proti těm členům, kteří přes všechno trpělivé přesvědčování budou kolísat a podléhat reakčním názorům, musíme zakročit, a jde-li o nenapravitelné kolísající živly, vyloučit je z našich řad. (*Velký potlesk.*) Budování jednotných družstev a plnění ostatních úkolů v zemědělství bude nejlepší prověrkou všech našich členů a funkcionářů na vesnici. (*Potlesk.*)

2. Po vyjasnění otázky ve straně musíme projednat založení JZD s představiteli druhých stran i s těmi bezpartijními rolníky, kteří mají ve vesnici vliv, je přesvědčovat a získat pro založení družstva a také je navrhnout do přípravného výboru družstva. I pak nespěcháme se svoláním veřejné schůze, ale napřed provedeme osobní agitaci dům od domu, určíme soudruhy, kteří navštíví jednotlivé zemědělce, zjistí jejich názory a budou je přesvědčovat. K této práci přibereme také soudružky, které leckdy lépe pochopí prospěšnost zemědělského družstva než muži a mohou pak ovlivnit ženy celé vesnice.

3. Při zakládání jednotného družstva nebudeme se honit jen za množstvím, ale raději založíme družstva nejprve v několika obcích, kde jsou pro to nejlepší podmínky, z těchto družstev se budeme snažit učinit vzorná družstva,

dobře vybavená stroji i jiným zařízením. Založením družstva naše práce však nekončí, ale teprve začíná. Založeným družstvům musíme věnovat všemožnou péči, pomáhat jim organizovat první kroky činnosti, pomáhat při budování nových zařízení, jako jsou drůbežárny, prádelny, teletníky, elektrifikace atd. Uvidí-li rolníci v sousedních obcích na praktickém příkladě, co jednotná družstva jsou, jaký prospěch jim přinesou, získáme všechny pracující rolníky pro družstevní myšlenku. (*Velký potlesk.*)

Pomáhat vesnickým organizacím

Plnění těchto úkolů na vesnici nebude snadné. Třídní boj na vesnici se bude zotřovat. A naše vesnické organizace nejsou k němu dostatečně ideově vyzbrojeny a mají ještě hodně nedostatků. Politická a ideová úroveň našich kádrů na vesnicích není na dostatečné výši. Jsou obce, kde na vedoucích funkcích ve straně a v národních výborech nejsou nejuvědomělejší komunisté z řad malých a středních rolníků. Máme ještě vesnické funkcionáře, kteří dělají politiku, ovlivňovanou sousedskými a příbuzenskými poměry (*Potlesk.*), kteří, i když sami jsou malí a střední rolníci, podléhají vlivu v jejich pozadí stojících vesnických boháčů a reakcionářů. V novém filmu »Vzbouření na vsi« je dobře vystižen typ našeho vesnického vydrídoucha, bývalého agrárního starosty, který sice nemá žádnou funkci, ale dovede ovlivnit chudé maloroľníky a pomocí nich působit i na rozhodování národního výboru. Máme obce, v nichž organizace strany jsou pasivní, aktivně pracuje jen několik málo funkcionářů.

Naším úkolem je obrátit pozornost celé strany k vesnici.

Straně musíme vysvětlit, jaké vážné úkoly nás na vesnici čekají, co znamená úkol získat vesnici pro socialismus. Vesnické organizace mohou tento úkol úspěšně splnit jen tehdy, když budou naň připraveny a dobře ideově i organizačně vyzbrojeny. Proto nutno poskytovat každodenní účinnou pomoc a podporu vesnickým organizacím. Proto

nutno do vesnic posílat naše nejlepší pracovníky, organizátory, řečníky i učitele.

Hlavní tíže úkolů a odpovědnost za stav vesnických organizací je na okresních výborech strany. Ty jsou povolány, aby přenášely politiku strany do základních organizací, mají se o ně každodenně starat.

Aby mohly okresy splnit tyto své úkoly, musí pokládat pomoc vesnickým organizacím za svůj přední politický úkol a základně změnit své dosavadní pracovní metody.

Okresní výbory mají dnes průměrně 8—10 placených sil, z nich je 6—7 politických. Je to zpravidla tajemník politický, organizační, kulturně propagační, průmyslový, zemědělský, kádrový, hospodářský. To znamená, že náš okresní aparát pracuje po linii resortní, že se každý stará jen o svůj úsek práce. Proto málo vyjíždějí do vesnic. I zemědělský sekretář potřebuje hodně času na porady, úřadování, a poněvadž má sám na starosti všechny organizace na vesnicích, píše jim pokyny a oběžníky.

Aby aparát okresního výboru mohl plnit úkoly strany na vesnicích, musíme omezit resortní rozdělení práce mezi placenými stranickými pracovníky na minimum, mít v okresech vedle vedoucího tajemníka ještě zemědělského, kulturně propagačního a kádrového tajemníka a místo ostatních resortních tajemníků určit placené, politicky velmi vyspělé 3—4 instruktory. (*Potlesk.*) Každý instruktor má instruovat 10—20 obcí. Instruktor nebude úřadovat v okresním sekretariátu, bude stále na cestách, bude navštěvovat organizace, radit jim a pomáhat. (*Potlesk.*) Bude moci osobně poznat, jací lidé řídí organizaci strany a národní výbor. Seznámí se s problémy každé vesnice, které jsou leckdy velmi spletité, a bude dbát, aby se v nich prováděla správná politika strany, aby byly odstraněny všechny nedostatky. Vytvoří si sbor pomocníků z dosavadních soudruhů, pověřených okresním výborem instruktáží vesnických organizací.

Vedle těchto stálých instruktorů musí okresní výbor posílat do vesnických organizací nejlepší referenty, zemědělské i jiné odborníky, organizovat politické i odborné přednášky.

Patronáty závodů nad vesnicemi

Kromě toho stavíme před celou stranu další důležitý úkol: organisovat patronáty celých závodů nad jednotlivými skupinami vesnic.

Posílali jsme dosud do vesnic různé strojní, žňové a jiné brigády. V poslední době jsme v tom polevili. Zatím je třeba v tom nejen nepolevovat, ale ještě v daleko větším měřítku posílat dělníky do vesnic. (*Potlesk.*) Chceme, aby menší závody si vzaly stálý patronát nad skupinami vesnic, velké závody patronát nad celými okresy a uvnitř velkých závodů jednotlivé dílny patronát nad skupinami vesnic.

Musíme k tomu vybírat ty nejuvědomělejší dělníky, které nejprve důkladně seznámíme se zemědělskými problémy, budeme je instruovat, jak mají rolníky přesvědčovat, jak pomáhat naší vesnické organizaci v její politické i organizační práci, jak jí předávat své zkušenosti ze závodní organizace. Spolu s politickou prací budou rolníkům pomáhat při spravování strojů a elektrifikaci vesnic, při žňových a jiných pracích. Zvláště bude účelné, aby pro každé nově založené jednotné zemědělské družstvo byl určen patronátní závod nebo dílna většího závodu a aby dělníci, zajíždějící do družstva, udržovali v pořádku stroje, pomáhali budovat různá nová zařízení družstva a hlavně pomáhali družstvu politickou prací.

Už dosavadní zkušenosti ze zájezdů dělníků do vesnic nám ukázaly, že dělníci dovedou přesvědčovat rolníky a rychle se orientovat v problémech vesnice. (*Potlesk.*)

Kulturní pomoc vesnici

Konečně je třeba poskytnout vesnicím pomoc kulturní. Zvláště se musíme starat, aby do vesnic, podléhajících vlivu klerikální reakce, byli posláni nejlepší učitelé, aby tam byl založen Československý svaz mládeže, aby tam přišlo kino, aby tam byl zaváděn rozhlas, pořádány kulturní zá-

jezdy, pomáhající tam založit divadelní a pěvecké kroužky, Sokol atd.

Strojní stanice a státní statky

Důležitým prostředkem k získání vesnice pro socialismus jsou státní strojní stanice a státní statky. Dnes máme 335 okresních strojních stanic a 110 poboček se 4.000 traktory a 2.000 samovazy, které ulehčují pracujícím rolníkům jejich dřinu a vymaňují je ze závislosti na vesnických boháčích. Strojní stanice jsou ve stálém styku se všemi vesnicemi a mají proto možnost pomáhat našim vesnickým organizacím v jejich práci, zvláště při budování jednotných zemědělských družstev. Přijede-li traktorista do vesnice, nesmí se spokojit jen tím, že udělá svou práci s traktorem a zase odjede, nýbrž je třeba, aby uměl s rolníky projednat všechny jejich problémy. Při uzavírání smluv o orbě nebo sečení jedná i místní možnosti rolnické svépomoci, společného osevního plánu a jiných opatření k využití strojů, k zvýšení zemědělské produkce prostřednictvím jednotného družstva. Tyto úkoly mohou splnit jen politicky vyspělí ředitelé a traktoristé strojních stanic, které musíme vybírat především z tříděně uvědomělých dělníků ze závodů, dát jim potřebné agrotechnické vzdělání a seznámit je dokonale s naší zemědělskou politikou.

Musíme vybudovat na každé strojní stanici závodní organizační strany, která bude dbát o plnění politických i výrobních úkolů strojních stanic, o to, aby strojní stanice pracovaly co nejproduktivněji, snižovaly výrobní náklady, měly co nejméně neproduktivních časů, co nejvíce využívaly strojů.

Státní statky po provedení nových zákonů o pozemkové reformě značně vyrostly a mají dnes 1.900 dvorů se 437.000 ha zemědělské půdy a 63.000 zaměstnanci. Státním statkům připadá velká úloha při budování socialismu. Mají být vzornými hospodářstvími a příkladem toho, jaké výhody přináší

socialistické velkopodnikání, jak vysoké produktivity rostlinné i živočišné výroby je možno při tom dosáhnout. Naše státní statky jsou teprve na cestě stát se vzornými hospodářstvími. Mohou se jimi stát jen tehdy, když důsledně provedou reorganizaci celé své správy, reorganizaci, pokud jde o kádry a metody správy. (*Potlesk.*)

Ve státních statcích je dosud mnoho lidí starého byrokratického aparátu, kteří byli zvyklí plnit jen úřední příkazy bez vlastní iniciativy. Celý aparát správy musí být rychle doplněn novými lidmi. Bude třeba ještě odvážněji než dosud vyhledávat nové lidi ze řad nižších pracovníků, odborně je školit a nebát se dosazovat drobné zemědělce, zemědělské a průmyslové dělníky za šafáře, správce a ředitele. Nejlepších výsledků v kádrové práci jsme dosáhli v brněnském kraji, kde do každého statku byli dosazeni jako kádroví zástupci ředitelů vospělí dělníci ze Zbrojovky a jiných závodů. (*Potlesk.*) Ti v krátké době provedli nejen pronikavé a správné kádrové změny, ale velmi pomohli i při plnění druhého důležitého úkolu, při založení závodních organizací a řízení jejich práce na státních statcích. Tam, kde dobře pracuje závodní organizace strany na statcích, tam jsou zaváděny i nové formy organizace práce, tvořeny první úderky, mobilizování zaměstnanců k plnění a překročení výrobních plánů. Strana musí věnovat stálou péči strojním stanicím i státním statkům a pomáhat jim v jejich práci.

Nakonec ještě několik připomínek k práci ministerstva zemědělství, ministerstva výživy a Ústředí pro hospodaření zemědělskými výrobky. Před těmito ústředními orgány stojí nyní nové vážné úkoly, kterým musí operativněji přispůsobovat svou činnost.

Je třeba, aby mnohem více prováděly své zásahy prostřednictvím krajských a okresních národních výborů (*Potlesk.*), neobcházely je, ale spolupracovaly s nimi. Národní výbory jim pomohou kontrolovat práci agronomů, strojních stanic, státních statků, hospodářského družstva v krajích a okresech, zjišťovat a odstraňovat jejich vady a nedostatky.

Je také nutno, aby všechny akce rozpisů výrobních a do-
dávkových plánů byly včas připravovány a dosaženo toho, aby lhůty k jejich provádění nemusely být tak krátké, že není pak možno tyto závažné úkoly důkladně projednat a zajistit jejich provedení. (*Potlesk.*)

Ústředí pro hospodaření zemědělskými výrobky musí rychle zmenšit svůj veliký aparát o 7.000 zaměstnancích (*Potlesk.*), vzniklý sloučením trhových svazů, výsadních společností a jiných institucí, prozkoumat své kádry s hlediska politické spolehlivosti a odborné zdatnosti. (*Potlesk.*)

III. STÁTNÍ APARÁT A NÁRODNÍ VÝBORY

Přecházím nyní k práci našeho státního aparátu a národních výborů. Zlepšili jsme práci naší státní a veřejné správy. Toto zlepšení se projevuje v tom, že jsme na důležité posice ve státním aparátě poslali řadu politicky silných pracovníků, že jsme začali provádět politické i odborné školení ve státním aparátě a jemu podřízených úřadech, v hospodářských i kulturních orgánech, že jsme zlepšili systém řízení hospodářských orgánů státním aparátě, že jsme učinili první kroky k soustavnému boji proti byrokratickému způsobu úřadování. Mnohá ministerstva provádějí reorganizaci svého aparátu a začínají pružněji úřadovat. Byl proveden přesun asi 1280 agend z ústředních úřadů na úřady nižší. Zřídili jsme kádrové odbory a školská oddělení na ministerstvech i jiných úřadech. Školíme a posíláme nejlepší dělníky ze závodů do různých orgánů státní správy, do SNB, do armády, k soudům, do KNV a ONV.

Byla by však chyba, kdybychom se spokojovali těmito pokroky a neviděli, že ještě zdaleka nemůžeme být spokojeni se stavem našeho státního aparátu, který má ještě hodně vad a nedostatků.

Hlavní vady našeho státního aparátu jsou stále ještě především v kádrech, v jejich nedostatečném chápání nových politických úkolů a nutnosti nových method administrativní. Operativnost při vyřizování úředních záležitostí je brzděna nedostatečnou politickou vyspělostí, stejně jako tím, že není vymezena a zvýšena osobní odpovědnost vedoucích pracovníků. (Potlesk.) Přednostové odborů a oddělení se ještě bojí přejímat na sebe odpovědnost, »sibrují« akta a záležitosti, na nichž se hromadí sbírky podpisů.

Stále ještě je mnoho papírového styku uvnitř ministerstva, mezi ministerstvy i s podřízenými úřady. Nebudu tentokrát ilustrovat svá tvrzení žádnými »výskytými«, ačkoliv bych o ně neměl nouzi.

Zásady organizace a method práce

Chci formulovat některé principy, které třeba uplatňovat v organizaci a methodách práce našeho státního i hospodářského aparátu:

1. Státní a hospodářský aparát má být budován tak, aby byl počet odborů, oddělení a referátů snížen na nejnutnější míru, aby odbory, oddělení a referáty měly vymezenou celistvou pravomoc, t. j. aby mohly samy rozhodovat záležitost jim přikázanou a nemusely ji předávat k vyjádření nebo dalšímu řízení jiným odborům, oddělením, referátům nebo jiným ministerstvům.

2. Vymezit a zvýšit osobní odpovědnost a pravomoc vedoucích pracovníků v ústředních, krajských a okresních úřadech i hospodářských orgánech tak, aby i nižší odpovědní pracovníci mohli samostatně, rychle a bez byrokratických průtahů vyřizovat záležitosti. Oceňovat vedoucí pracovníky také podle toho, zda se nevyhýbají odpovědnosti, nepřevalují ji na jiné, rychle vyřizují záležitosti.

3. Přenášet stále pravomoc vyšších instancí na nižší podle principu, aby krajské, okresní a místní úřady a orgány mohly rozhodovat všechny záležitosti, které nemají celostátní význam.

4. Všechny státní i jiné úřady, jimž jsou podřízeny závody a hospodářské podniky, zmenší počet odborů a oddělení s funkčními úkoly a budou řídit závody a podniky jen prostřednictvím ústředních ředitelství. Ústřední ředitelé jsou podřízeni přímo ministři nebo jeho zástupci a nesou plnou odpovědnost za závody a podniky, které spravují. Odbory a oddělení úřadů s funkčními úkoly nemají právo zasahovat přímo do závodů a podniků.

5. Omezit co nejvíce vydávání papírových pokynů, směrnic, oběžníků. Pokyny, oběžníky, vydávané ministerstvem, musí být podepsány ministrem nebo jeho zástupcem. Stejně tak třeba přezkoumat statistické i jiné dotazníky a hlášení, zrušit nepotřebné a přešetřit všechny údaje v nich vyžadované a formulovat je co nejjednodušeji a srozumitelně. Stanovit, že Státní úřad plánovací bude schvalovat všechny dotazníky, a tak zamezit, aby několik institucí si vyžadovalo tytéž údaje. Vedoucí pracovníci ministerstva mají papírový styk nahrazovat osobní instruktáží a osobní kontrolou podřízených úřadů, svoláváním pracovních porad a konferencí.

Musíme zvyšovat politickou a odbornou kvalitu kádrů ve státním aparátě, dál odstraňovat nespolehlivé lidi, které stále ještě nacházíme ve státním aparátě, a na odpovědná místa stavět dobře prověřené a spolehlivé pracovníky.

Někteří naši soudruzi si nesprávně vykládají směrnici, že máme na odpovědná místa státního i hospodářského aparátu dávat prověřené pracovníky. Vykládají si ji tak, že všechna odpovědná místa mají být obsazována výhradně jen komunisty. Tomu tak nemá být. Máme dobré bezpartijní odborníky, oddané lidově demokratickému režimu, a je chyba, když naši soudruzi se zdráhají je povyšovat.

Jmenovali jsme na příklad za generálního ředitele hutí nekomunistu dr. Jičínského, protože je dobrý hutní odborník a loyálně s námi vždy spolupracoval. Zakročili jsme v některých případech, kdy naši soudruzi ve státních úřadech odmítali jmenovat nekomunistické odborníky na vyšší funkce a prosadili jsme jejich jmenování.

Spojení národních výborů s lidem

Stejně úkoly máme i v národních výborech, které jsou důležitou součástí našeho státního aparátu, s nimiž mají naši občané nejčastější styk.

Národní výbory, jejichž prostřednictvím si lid sám spravuje své veřejné záležitosti, složily již zkoušku státníkovu. Bez národních výborů nebyli bychom zvládli velké úkoly obnovy našeho hospodářství po osvobození, bez nich nemohli bychom zneškodňovat vliv reakční byrokracie v ústředních úřadech do února a bez nich nemohli bychom dnes uskutečňovat naše budování.

Krajské zřízení, zavedené počátkem tohoto roku, zajišťuje další přiblížení veřejné správy lidu.

V projevu k novým předsedům krajských národních výborů pravil soudruh Gottwald:

»Vy jste povoláni, abyste jako mohutné transmise spojovali a přenášeli vůli a snahy nejvyšších státních orgánů s lidem a na lid a naopak, abyste jako seismograf zachycovali nejjemnější záchvěvy vůle a citění lidu a stali se tak tlumočníky jeho zájmů a potřeb.«

V těchto slovech je formulován nejen hlavní úkol krajských národních výborů, ale i okresních a místních národních výborů. Soudruh Gottwald zde zdůraznil, že národní výbory spojují lidově demokratický režim s lidem a lid s režimem. A právě v tomto spojení s lidem jsou největší slabiny práce národních výborů. Členové národních výborů málo svolávají občany ve svých obcích, aby jim podávali zprávu o své činnosti, aby vyslechli jejich mínění. Tento nedostatek třeba odstranit, svolávat pravidelné schůze a hovory s občany, vítat podněty i kritiku občanů a přihlížet k ní, učit se z ní. (Potlesk.)

Je dále třeba oživit a rozšířit systém komisí, kterými je možno statisíce lidí přibírat k práci v národních výborech a školit je ve správě veřejných záležitostí. Ve větších městech bylo by účelné, aby členové národního výboru nebo obvodních rad budovali systém důvěrníků pro jednotlivé ulice, bloky domů i závody, svolávali si sbory důvěrníků a dovidali se na nich přání i podněty pracujících lidí.

Stejně tak okresní a krajské výbory musí mít nejužší spojení s lidem, dbát, aby jejich úřady nebyly byrokraticky znešvařovány. Zvláště nové krajské národní výbory se

musí starat, aby jejich aparát byl co nejmenší a nejkvalitnější, složený ze spolehlivých a zdatných pracovníků. Referenti krajských a okresních národních výborů nemají sami »úřadovat«, nemají připustit, aby je úředníci zavalovali vyřizováním malicherností, ale mají řídit a kontrolovat úřednický aparát a nižší složky lidové správy, operativně vyřizovat důležité budovatelské úkoly. Mají nalézat způsoby, jak usnadnit a zlepšit styk občanstva s jejich úřadem. Jako příklad uvádím dobrý počín soudruhů v České Lípě, kteří zavádějí akci »Okresní národní výbor mezi dělníky«. Vysílají na závody jednou měsíčně referenta a dva zkušené úředníky, aby po skončení pracovní doby vyřizovali záležitosti dělníků, poskytovali jim rady a přijímali jejich návrhy. Akce byla od začátku roku prováděna každý měsíc vždy v devíti závodech a bylo vyřízeno několik set záležitostí, týkajících se otázek zásobovacích, státního občanství, občanských průkazů, přidělu pohonných hmot, daňových záležitostí, zbrojních pasů atd.

V Sokolově byl zřízen patronát závodů nad okresním národním výborem. ONV konal schůzi rady na dole »Antonín« za účasti horníků, kteří pozorně sledovali průběh jednání. Takové patronáty závodů, které by byly spojeny i s tím, že nejuvědomělejší dělníci spolu se zkušenými organizátory ze závodu by prováděli prověrku úřadování ONV a KNV nebo i jiných státních úřadů, zjištěné nedostatky spolu s návrhy na zlepšení úřadování předávali odpovědným pracovníkům úřadů, by jistě přinesly prospěch. (*Počítesk.*)

Čím úžeji budou národní výpory spojeny s lidem, tím větší autoritu budou mít, tím snadněji zvládnou také budovatelské úkoly.

IV. MIMOSTRANICKÉ ORGANISACE

Vedle národních výborů jsou důležitými transmisemi, spojujícími lidově demokratický režim s nejširšími vrstvami pracujícího lidu, masové mimostranické organizace. Počet členů mimostranických organizací za poslední léta značně vzrostl.

Čak vzrostly mimostranické organizace

Největší mimostranickou organizací jsou odbory, které mají dnes 2,972.000 členů, a poněvadž počet všech zaměstnanců činí 3,400.000, máme odborově organizováno 88% všech zaměstnanců. Počátkem roku 1946 činil počet odborově organizovaných 1,450.000. Za tři léta se tedy síla odborů zdvojnásobila.

Druhou nejmasovější organizací jsou spotřební družstva, která mají dnes 1,398.000 členů v českých zemích, což je 51% všech domácností. Od února 1948 vzrostla spotřební družstva o nových 460.000 členů, jejich tržba stoupla z půl miliardy Kčs na 1¾ miliardy Kčs a počet jejich prodejen se zvětšil z 5.500 na 10.400. Spotřební družstva na Slovensku mají 314.000 členů.

Družstva strojní, elektrárenská, ovocnářská, hospodářská a skladištní, mlékárenská, lihovarská a jiná zemědělská družstva mají v českých zemích 1,065.000 členů a na Slovensku 30.000. Úvěrní družstva mají 750.000 členů v českých zemích a na Slovensku 250.000 členů; výrobní

a pracovní družstva v českých zemích mají 125.000 a na Slovensku 16.000 členů. Bytová družstva mají v celostátním měřítku 165.000 členů. Dohromady činí počet členů družstev všech druhů 4 miliony, v čemž je však započítáno dvojnásobně i trojnásobně členství těchže lidí v různých družstvech.

Československý svaz mládeže má 596.000 členů, při čemž vzrostl od začátku letošního roku o nových 267.000 členů.

Svaz československo-sovětského přátelství má 482.000 členů a vzrostl za poslední dva roky o 200.000 členů.

Jednotný svaz českých zemědělců a slovenských rolníků má dohromady 1.033.000 členů.

Svaz bojovníků za svobodu má 160.000 členů.

Sokol reorganizuje nyní své řady, založil nových 450 sokolských jednot na závodech a získal nových 200.000 členů z řad pracujících.

Všechny mimostranické organizace zaznamenávají velký růst počtu členstva, což je dokladem rostoucí uvědomělosti a aktivity nejširších pracujících vrstev za lidově demokratického režimu.

Mimostranické organizace nám pomáhají vtahovat nejširší masy pracujícího lidu do aktivní veřejné činnosti, k plnění budovatelských úkolů na všech úsecích našeho nového života. Bez těchto organizací, bez aktivity širokých mas, nebylo by možno plnit naše velké úkoly.

To dosud mnozí komunisté plně nepochopili, podceňují význam mimostranických organizací, obcházejí je, chtějí jim vrchnostensky nařizovat a sami o jejich vnitřních záležitostech rozhodovat.

Chyby komunistů v odborech

Nejvíce se těchto chyb dopouštějí komunisté v odborech, nejdůležitější mimostranické organizaci, která má velké zásluhy o jednotu naší dělnické třídy, o její vítězství v únoru, stejně jako o všechny naše budovatelské úspěchy.

Některí soudruzi si nesprávně vykládají vedoucí úlohu strany a její poměr k odborům. Dívají se na odbory jako na organizace, kterých není už potřeba, když strana sama má zabývat hospodářskými problémy. Sami bez pomoci odborů chtějí mobilisovat osazenstvo k plnění výrobních úkolů a k rozvíjení socialistické soutěže, ačkoliv je to nejvládnější úkol odborů a strana jej může provádět jen prostřednictvím odborů. Chtějí nahrazovat odbory a zapominají při tom, že bez odborů socialismus budovat nemůžeme. (Potlesk.)

Odbory jsou daleko širší organizací než strana a mají být školou socialismu. Proto komunisté v odborech mají školit nekomunisty, radit jim a pomáhat, přitahovat je k aktivní práci a funkcím, a tak zajišťovat účast milionů nekomunistů na socialistickém budování. Poněvadž někteří komunisté to ještě nechápou, vidíme, že často sami obsazují všechny nebo téměř všechny funkce v závodních radách a odborových skupinách.

Ve třech závodech brněnské Zbrojovky jsou ve výborech odborových skupin všichni jejich členové příslušníky KSČ.

V třínečských železárnách z 32 členů výboru odborové skupiny jsou jen 3 nekomunisté, ačkoliv v odborové skupině je 60% členů — nekomunistů.

Při volbách do závodních rad si na některých závodech výbory stranické závodní organizace přímo vynucovaly, že v závodní radě musí být jen komunisté. Tak tomu bylo v závodě Henap v Orlici u Kyšperka, kde z 252 zaměstnanců závodu je jen 80 členů KSČ a kde byli kandidováni do závodní rady jen komunisté. Důsledek toho byl, že kandidátka při volbách do závodní rady neprošla.

Takto nesprávně postupují nejen některé závodní organizace strany, ale i některé naše okresní sekretariáty.

Vyšetřujeme případ, kdy okresní tajemník strany prohlásil, že závodní odborová skupina i okresní odborová rada musí dělat to, co on nařídí. Jmenuje za odbory zástupce do různých institucí bez vědomí okresní odborové rady, pro-

vádí zásahy v závodních odborových organizacích bez vědomí odborových orgánů.

Je jasné, že takto se vedoucí úloha strany nemá a nesmí uplatňovat, že žádný výbor stranické organizace, a tím méně jednotlivý stranický funkcionář, nemá práva odborům cokoli nařizovat, rozhodovat o složení odborových orgánů, o složení závodní rady. Strana má právo dávat směrnice ne odborům, ale jen komunistům, pracujícím v odborech, ale při tom jim dává směrnice jen v zásadních a důležitých otázkách. Strana může žádat od svých členů, komunistických funkcionářů v odborech, aby spolu s ní projednali, jak sestavit návrh na kandidátku odborových orgánů, ale musí při tom přihlížet k návrhům soudruhů z odborů, a zvláště musí brát v úvahu, jak se sami dělníci dívají na jednotlivé kandidáty, a podle toho je doporučovat.

Komunisté v odborech musí dbát, aby do odborových orgánů bylo přitaženo co nejvíce nekomunistů, aby se jich co nejvíce aktivně zúčastnilo každodenního odborového života.

Tu musíme začít shora. I ve vedoucích odborových orgánech je málo nekomunistů. Na př. všech 36 členů ústředního výboru svazu horníků jsou komunisté, z 50 členů ústředního výboru textiláků je 48 komunistů, všech 36 členů ústředního výboru finanční správy je komunistů a také v jiných svazech je tento poměr jen o málo lepší.

Jaký nesprávný poměr mají někteří soudruzi k nekomunistům, to vidíme na příklad z toho, že člen strany ve Svitě v Gottwaldově se rozčiloval nad tím, že odbory poslaly na rekreaci svého člena, který není organizován ve straně. Nedávno byli u mne soudruzi z důležitého závodu. Ptal jsem se jich, kdo je nejlepším úderníkem na závodě. Jmenovali mi ho a řekli, že se mu nikdo na závodě v práci nevyrovná, ale není členem strany, je prý vůbec neuvědomělý a zaujatý proti straně. Na můj dotaz, proč je zaujatý proti straně, se vysvětlilo, že je na naše soudruhy rozzloben proto, poněvadž mu odmítli dát větší závodní byt, když vdával dceru,

a vůbec mu odmítli i jiné jeho žádosti. A soudruzi byli přesvědčeni, že jednají správně, že takovýmto lidem, kteří nejsou ve straně, se to musí dát znát.

U mnoha našich soudruhů je ještě hluboce zakořeněno staré dědictví dřívějších politických poměrů, kdy se vše rozdělovalo podle politického klíče a kdy nečlenům strany se takto dávalo znát, že jen lidé s politickou legitimací dostanou různé výhody. (*Potlesk.*) Ale to byl měšťácký způsob nemravného korumpování lidí, který musíme z kořene vyhladit. Nyní uplatňujeme jiný princip při posílání na rekreaci, při přidělování bytů: privilegovat ty, kteří nejlépe pracují, především úderníky, ať mají či nemají legitimaci strany v kapse. (*Velký potlesk.*) A kdybych rozhodoval o závodních bytech a byl jich nedostatek, tak budu privilegovat především úderníky nekomunisty a komunistům řeknu, aby se uskrovnili a počkali. (*Velký potlesk.*) Udělám to proto, abych povzbudil nekomunisty k tomu, stalo se jich ještě více stalo úderníky. (*Potlesk.*) Vždyť kdyby naši soudruzi se zaujatě chovali vůči nekomunistickým úderníkům, druzí nekomunističtí dělníci nebudou mít zájem na tom, stát se úderníky, nebudou mít vůbec zájem na zvyšování výroby, na socialistickém budování, na upevnění lidově demokratického režimu. Vždyť takto bychom jim dávali znát, že lidově demokratický režim o ně nestojí, což odporuje pravdě, neboť lidově demokratický režim je vláda dělnické třídy a pracujícího lidu, která chce prospěch všech pracujících. (*Potlesk.*)

Komunisté v odborech musí odstraňovat vady a nedostatky v práci odborových organizací. Přes veliké zlepšení masové práce odborů je přibírání členů do každodenní odborové práce dosud nedostatečné, závodní odborové skupiny jsou dosud málo aktivní. Pracovníci v odborovém aparátě pracují ještě mnoho po staru, úřadují, provádějí intervence, rozdělují přídělky textilií, potravin, místa na rekreaci a málo jim zbývá času zasahovat operativně do závodů, osobně instruovat nižší odborové orgány, věnovat pozornost hlavním výrobním problémům. Při tom aparát okresních odborových rad je nejslaběji vybaven.

Zatím co v 13 krajských sekretariátech odborů je 570 odborových tajemníků, je v 196 okresních sekretariátech jen 234 odborových tajemníků. Ani ne všechny okresy mají své sekretariáty a svého odborového tajemníka. Je zřejmé, že okresní sekretariát nemůže se pak starat o závodní skupiny, pomáha jim a že je třeba právě tento článek odborového aparátu zesílit.

Úkoly komunistů v družstvech

Nyní o práci družstevních organizací. Uvedl jsem již čísla o jejich veliké organizační síle a jejich růstu. Také ony hrají důležitou roli při budování socialismu. Také ony mohou tuto roli dobře plnit jen tehdy, když budou v neustálém spojení s masami svých členů, opírat se o jejich iniciativu. Proto na př. spotřební družstva, která projevila velkou aktivitu v rozšiřování své distribuční sítě a mají celkem dobře fungující prodejní aparát, musí více rozvíjet svou masovou práci mezi svým členstvem a pronikat do ještě širších vrstev pracujícího lidu, zvláště na vesnicích. Je jejich nedostatkem, že členské schůze organizační spotřebních družstev se málo svolávají. Vážným nedostatkem také je, že síť družstevních prodejen v zemědělských, zvláště menších obcích je dosud velmi řídká. Spotřební družstvo si musí vytyčit úkol pronikat i do nejmenších vesnic a získat zemědělské obyvatelstvo za své členy a vést mezi nimi uvědomovací politickou práci. Tento úkol — spojení města s vesnicí — mohou spotřební družstva jako masová organizace plnit daleko lépe než státní obchody, a proto je musí s největší důsledností provádět. (Potlesk.)

V hospodářských a skladištních družstvech, která vykupují od rolníků celou rostlinnou a živočišnou produkci, která jim monopolně prodávají hospodářské stroje, hnojiva, osiva, vázací materiál atd., nedovedli jsme ještě změnit dřívější metody jejich činnosti. Tato družstva jsou řízena

svým správním, zvláště ředitelským aparátem, který byl z velké většiny převzat a který jako dříve vede družstva jen s hlediska obchodního a výdělečného. Rolníci nevidí pak rozdílu mezi družstvem za dřívější agrární správy a družstvem dnešním, které má, jak řekl soudruh Gottwald, sloužit malým a středním zemědělcům. Zvláště v dobytkařském odboru zůstalo mnoho dřívějších obchodníků a dohazovačů dobytka, kteří přirozeně nemohou přesvědčovat a nepřesvědčují politicky rolníky o nutnosti zajistit plynulost dodávek masa. Stále jsou objevovány případy, kdy tito lidé okrádají veřejné zásobování i rolníky, které při tom podněcují proti lidově demokratickému režimu. Řekl jsem již na jiném místě, že třeba důkladně prověřit celý aparát hospodářských a skladištních družstev. Bude třeba aktivisovat rolnické funkcionáře těchto družstev, aby za přibrání širokých rolnických vrstev pomohli nám v nich zjednat nápravu. Stejně tak pomocí rolníků musíme odstraňovat podobné závady v malékárnách. Těmito úkoly se musí vážně zabývat Ústřední rada družstev i všechny organizace strany. (Potlesk.)

Dobrá práce mládeže a žen

Kladně musíme hodnotit práci Československého svazu mládeže. Z iniciativy mládeže vzniklo libčicko-myjavské hnutí, které vyrostlo dnes už v široké hnutí socialistické soutěže a v údernické hnutí. Akce Soutěže tvořivosti mládeže se účastní přes 450.000 mladých hochů a děvčat. Československý svaz mládeže vnáší nový duch a politickou výchovu do škol. Celé třídy přijímaly závazky k našemu sjezdu a s nadšením je plnily.

Slabý je dosud svaz mládeže mezi zemědělskou mládeží a tento nedostatek musí v nejbližší době odstranit. Svaz mládeže se musí nyní soustředit na splnění úkolu, který mu nedávno vytyčil soudruh Gottwald, na úkol, aby se svaz stal milionovou organizační mládeže, aby pronikl do nejširších vrstev dělnické, rolnické a studentské mládeže. (Potlesk.)

Stejně kladně musíme hodnotit i iniciativu, obětavost a aktivitu žen v budovatelské práci a v boji za mír. (*Potlesk.*) Četné porady a konference žen, jichž se zúčastňují také tisíce aktivních budovatelek-nekomunistek, jsou toho dokladem.

V. STRANA

Organisační stav a sociální složení strany

Nejprve uvedu několik údajů o organizačním stavu strany.

V době VIII. sjezdu strany, k 15. březnu 1946, měla strana v českých zemích 1,007.834 členů, na Slovensku 151.330, dohromady 1,159.164 členů.

Dnes po provedené prověrce má strana 2,311.060 členů a kandidátů. Strana tedy od posledního sjezdu zdvojnásobila své řady, vzrostla o více než milion příslušníků.

Vzrůst počtu členů strany byl fakticky větší, než udává srovnání s dnešním počtem členů strany po prověrce.

Od VIII. sjezdu prošla strana dvěma prověrkami, při nichž jsme ji očišťovali od nehodných a špatných živlů.

První prověrku jsme provedli koncem roku 1946 při pře-registraci členů. Tehdy v českých zemích dostoupil počet vydaných prozatímních legitimací 1,220.000, ale po pře-registraci vydali jsme jen 1,043.000 nových legitimací.

Druhou, již důkladnější a hlubší prověřovací kampaň jsme provedli loňského podzimu. Při ní bylo vyloučeno a vyškrtáno 107.133 členů, t. j. 4½% členů strany.

Naše strana má tedy dnes přes 2,300.000 členů. K počtu 12,000.000 obyvatel naší země jsme jistě nejmasovější komunistickou stranou. Jsme si vědomi toho, že taková masovost strany má své stinné stránky, skrývá různá nebezpečí a staví před nás velký úkol zvyšovat ideově politickou úroveň členů a stále prověřovat a očišťovat stranu od cizích a špatných živlů. (*Velký potlesk.*)

Ne byla by chyba, kdybychom současně neviděli, co znamenala velká organizační síla strany v boji s reakcí, že tato síla nám usnadnila vítězství v únoru a vítězné volby bezprostředně po únoru. Připomeňme si též, co znamenaly všechny naše získávací kampaně před únorem, prováděné téměř každodenně na závodech i ve vesnicích pomocí široké a obětavé osobní agitace statisíců členů strany. Tyto získávací akce byly velkou politickou a ideovou kampaní, v níž nejširší vrstvy dělníků, rolníků a inteligence byly seznamovány s programem naší strany, v níž byla odhalována protilidová činnost představitelů reakce a přesvědčování a získávání stoupenci druhých stran pro naši politiku.

Jedné vážné chyby jsme se po únoru dopustili: že jsme i pak pokračovali v hromadném získávání nových členů, přijímali je do strany bez přísného individuálního výběru a prověřování, že jsme dost ostře nezakročovali proti těm organizacím, zvláště v úřadech, které vykonávaly nepřipustný nátlak při získávání nových členů do strany.

Při takovém hromadném náboru mohly do strany proniknout vedle velké většiny poctivých a čestných členů i kariéristické a cizí živly.

Po únoru jsme přijali do strany mnoho členů z nedělnických vrstev. Zvláště velké procento bylo z řad úředníků (20%).

Tím se zhoršilo sociální složení členů strany. Kleslo procento průmyslových dělníků ze závodů. Jestliže jsme měli před únorem z celkového počtu členů 57% dělníků a zřízenců, máme jich dnes 45%. Proti tomu procento úředníků vzrostlo z 8% na 15½%, živnostníků ze 4 na 5½%.

Pročerovací kampan, kterou jsme v minulých měsících provedli, přinesla nám vedle jiných kladných zjevů i první nápravu v tom, že jsme značnou část méně uvědomělých poúnorových členů převedli ze stavu členů do stavu kandidátů.

Z 2.311.066 příslušníků strany je 1.788.381 členů (78%), kandidátů 522.685, t. j. 22%. Z dělnických členů strany se stalo kandidáty 25%, z nedělnických členů strany 75%.

V naší straně máme organizováno veliké procento žen: 33% všech členů a kandidátů jsou ženy, z toho polovina žen ve výrobě a polovina žen v domácnosti. Členů strany do 25 let je 14½%.

Rízení růstu a sociálního složení strany, stálé prověřování členů strany

Jako straně dělnické třídy nemůže nám být lhostejné, že se zhoršilo sociální složení strany, že procento dělníků ve straně pokleslo a vzrostlo procento členů a kandidátů z nedělnických vrstev. Proto musíme nyní dbát o to, aby se nám zvětšovalo procento dělníků.

Zastavili jsme loňského roku na podzim přijímání nových členů.

Předsednictvo strany nyní sjezdu navrhuje, abychom obnovili přijímání nových členů jen z řad dělníků (*Velký potlesk.*), a to přísným individuálním výběrem, při čemž bychom vybírali nejlepší z nejlepších. To znamená, že bychom zatím přijímali jen dělníky, kteří jsou úderníky, kteří jsou jimi alespoň tři měsíce, kteří alespoň tři měsíce překročí normy. (*Velký potlesk.*)

Z řad nedělnických nové členy až na další přijímat nebudeme. (*Potlesk.*)

Abychom ovlivnili a řídili sociální složení strany, zavedli jsme dvojí čekací lhůtu pro kandidáty, jeden rok pro dělníky, dva roky pro ostatní. Při prověrce dostalo jednorocní lhůtu 44% kandidátů, dvourocí 56%. Poněvadž počet dělníků, převedených za kandidáty, je jen 25%, vidíme, že naše organizace byly v mnoha případech shovívavé a nedodržely usnesení předsednictva strany, že čekatelskou lhůtu jednoho roku mohou ukládat jen dělníkům, a neoprávněně ji dávaly i členům z řad nedělníků. To je nutno nyní napravit a všem těm kandidátům, kteří nejsou dělníky a dostali jednorocní kandidaturu, musí být čekatelská doba prodloužena na dva roky. (*Potlesk.*)

Po uplynutí této dvouleté čekatelské doby musíme dbát, abychom každého přísně a individuálně prověřili, ale ty, kteří nesplnili úkoly jim uložené, kteří nejsou hodni být členy strany, nepřeváděli za členy a vyřadili ze svých organizací. (*Potlesk.*)

Skončením prověrky neskončilo prověřování kandidátů a členů strany. V jednorázové prověřovací kampani není možno odhalit všechny špatné živly ve straně. Ty odhalíme, když budeme stále a denně prověřovat kandidáty a členy strany, když budeme kontrolovat, jak denně hájí a prosazují politiku strany, jak plní své budovatelské úkoly a občanské povinnosti.

Vnitrostranická demokracie a sebekritika

Naše tak masová strana může zdravě bolševicky růst jen za jedné podmínky: když budeme umět stále šířeji uplatňovat vnitrostranickou demokracii, kritiku a sebekritiku a marxisticko-leninsky školit své kádry.

Uplatňovat vnitrostranickou demokracii především znamená — jak nás učí soudruh Stalin — zvyšovat aktivnost stranických mas, přibírat je k účasti na vedení strany, zvyšovat v nich vědomí, že ony rozhodují ve straně.

Jestliže dnes budeme mluvit o zjevech hrubého porušení vnitrostranické demokracie, pak myslím, že by nebylo správné, kdybychom neviděli, že aktivnost členských mas v naší straně, jejich přitahování k rozhodování ve straně se stále zlepšuje.

Naše strana především zásluhou soudruha Gottwalda vždy dbala, aby byl uplatňován princip vnitrostranické demokracie, aby byly každoročně prováděny volby výborů základních, okresních i krajských organizací. Tyto organizace také každoročně od roku 1945 své výbory volily. Každá taková kampaň výročních schůzí, okresních a krajských konferencí znamená zvýšení aktivity členů a uplatňování jejich důležitých práv ve straně.

K zvýšení aktivity strany přispěla také naše vnitrostranická předsjezdová kampaň. Před naším sjezdem se sešly všechny základní organizace strany za velké účasti členů a posuzovaly politiku strany na základě dopisu Ústředního výboru. Dostali jsme tisíce resolucí, přijatých na těchto schůzích, v nichž je obsaženo mnoho kritických poznámek i cenných námětů k politice strany.

Zvláště velký rozmach aktivity členů nám přinesla prověřovací kampaň, kdy si členové strany uvědomili, že jak strana má právo žádat od nich, aby jí skládali účty o své činnosti, že má právo je kritisovat, tak také oni mají právo se dožadovat, aby kterýkoliv funkcionář strany se před nimi zodpovídal, a že ho mohou svobodně kritisovat.

Mám za to, že právě toto zvýšené vědomí členů strany, že mají právo se ozvat a rozhodovat ve straně, nám umožňuje, že můžeme nyní lépe odhalovat zjevy hrubého porušování vnitrostranické demokracie, jichž máme ve straně ještě nemálo.

Není náhodou, že na nedávných okresních konferencích byla prováděna mnohem větší kritika práce okresních výborů než dříve a značně změněno složení okresních výborů. Na několika okresních konferencích se stalo, že nejodpovědnější pracovníci okresu, předsedové a političtí tajemníci, přestože byli plenu konference navrženi k opětovnému zvolení, nedostali většinu při hlasování a museli být vyměněni.

Není náhodou, že na Karlovarsku právě v poslední době se začali členové strany obracet na Ústřední výbor se stížnostmi na hrubé porušování vnitrostranické demokracie, k němuž tam dlouhou dobu docházelo a k němuž dříve mlčeli. Teprve nyní se odvážili vystoupit s kritikou odpovědných funkcionářů.

Soudruh Gottwald, který dostal několik stížností z Karlovarska, nařídil komisi stranické kontroly, aby provedla šetření. Bylo zjištěno, že odpovědní krajszí a někteří okresní funkcionáři potlačovali kritiku členů a funkcionářů strany, zastrašovali takové členy strany, vyhrožovali jim, prikazovali orgánům SNB, aby proti takovým kritisujícím

členům byl sbírán materiál, dali je orgány národní bezpečnosti vyslyšet.

Předsednictvo strany usneslo suspendovat krajského politického tajemníka a bezpečnostního tajemníka a nařídilo, aby všechny případy nesprávného vyloučení a disciplinárního potrestání členů strany byly přešetřeny a nesprávnosti napraveny. (*Velký potlesk.*) Předsednictvo strany přijalo k tomuto případu resoluci, kterou rozeslalo všem krajským a okresním výborům s výzvou, aby ve svých krajích a okresech potíraly všechny zjevy porušování vnitrostranické demokracie.

Předsednictvo strany dalo tak důrazně najevo, že nebude trpět ve straně porušování vnitrostranické demokracie v jakýchkoliv formách, bude je stíhat a přísně trestat. (*Velký potlesk.*)

Máme stále stížnosti na to, že komunisté na různých úsecích zneužívají svých funkcí k tomu, že si přisvojují pravomoc diktovat a komandovat.

Máme zde dopis malorolníka z Kolínska, poslaný redakci »Zemědělských novin«. Popisuje v něm, jak nespravedlivě byl dělán v jejich obci rozpis obilí, mléka a brambor, uvádí cifry a konkrétní doklady, že malým zemědělcům (kravičkářům) jsou ukládány poměrně vyšší dodávky obilí, mléka a brambor než velkým. Píše:

»Rozpis vzdor směrnicím nebyl vůbec vyvěšen, jen přečten, aby občané neměli možnost kontroly. To byl jeden z nejlepších třídních rozpisů, ale ve prospěch těch velkých! Když se lidé brání takovému rozpisu a stěžují si v Kolíně, tak se jim řekne: To si vyřídíte doma. U místního národního výboru také nic nedokážete. Rozpis dělá předseda MNV a ten je také předsedou místní organizace. Otec předsedy MNV a místní organizace KSČ má velké hospodářství a velkým rolníkům se nadřzuje v dodávkách mléka. Nedávno jeden z největších místních rolníků došel na místní výživovací komisi a řekl, že srážet na tažnou krávu 400 litrů mléka ročně na tah je moc. Ihned mu vyhověli. To poškodilo nás, kravičkáře. Marná obrana, marné řeči. Přitom velcí rol-

níci, kterým kráva netahá a celý rok leží u žlabu, si snížili kontingent mléka.

Jsou takové věci úmyslem vlády či ministerstva? Myslím, že ne. I u nás v obci je KSČ vedoucí stranou. Ale ti lidé nevidí a nechápou, jak stranu a malé zemědělce poškozují, když nejednají spravedlivě. Zdá se však, že vůči malým zemědělcům ani jinak jednat nechtějí. Na MNV vám řeknou, že každé jejich usnesení platí, stěžovat si jdi, kam chceš. Prosim vás, nic z mého dopisu neotiskujte, znám dobře lidi i cenu starého příslaví: Mluví stříbro, mlčeti zlato. Takhle hodně je chválit, to by se líbilo, ale říci jim pravdu do očí, to se stanete nejprotivnějším člověkem. Jinak, co jsem napsal, mohu také dokázat. Kdo přinese nápravu? Snad sjezd strany KSČ v květnu? Doufejme!« (*Bouřlivý potlesk.*)

Ano, důvěra kolínského rolníka ve sjezd strany nebude zklamána. (*Bouřlivý potlesk.*) Sjezd strany se zabývá tímto dopisem i jinými případy špatného jednání komunistů a vyhlásí neúprosný boj všem takovým mocipánům, kteří k naší hanbě jsou funkcionáři strany a osobují si právo sami a nespravedlivě o všem rozhodovat, svévolně si počínat, zastrašovat ty, kteří jsou s jejich diktátorským řáděním nespokojeni. (*Velký potlesk.*)

Jistěže takovéto případy nejsou v naší straně všeobecné, že takovéto jednání není typické pro naše předsedy organizací a národních výborů, ale víme také, že případ kolínské vesnice není jen ojedinělou výjimkou.

Jsou mnohé obce, kde o záležitostech občanů rozhodují jen dva, tři funkcionáři strany, kteří jsou současně funkcionáři národních výborů, Jednotného svazu zemědělců, výživovací komise, rozhodují jednostranně, protekčně, nespravedlivě.

Proto třeba apelovat k členům strany, aby netrpěli takovýto stav, ozvali se proti němu, uplatnili své právo spolurozhodovat, odstranili funkcionáře, kteří si svévolně počinají.

Je důležité uplatňovat všude bolševický princip, že všechno rozhodování ve straně musí se dít kolektivně, že jednotliví členové výboru organisace, nechtě je to předseda či jiný funkcionář, nemají rozhodovat závazně otázky sami, ale musí je předkládat celému výboru, že musí o své činnosti podávat pravidelné zprávy členské schůzi organisace.

To platí nejen o funkcionářích základní organisace, ale stejně o funkcionářích okresního, krajského i ústředního výboru strany.

O politice a práci stranických organisací, jejich funkcionářích, o práci národních výborů, odborových organisací, státních úřadů, hospodářských institucí mají právo se vyslovovat nejen členové strany, ale i nečlenové, každý pracující člověk. A zájmem strany je, aby co nejširší vrstvy pracujícího lidu co nejvíce uplatňovaly věcnou kritiku a pomáhaly nedostatky odstraňovat.

To může přinést veliký prospěch. Na Jablonecku ve vývozních domech, kde jsme odhalili velké nepořádky a provedli energický zásah, dělníci ze sklářských závodů nám pomohli zjednat nápravu svou kontrolou. Této kontroly se zúčastňuje 46 dělníků. Dělnická kontrola upozornila již na mnohé závady. Mezi jiným kontrolovali dělníci obsah zásilek, připravených k expedici do zahraničí, a zjistili, že je v nich méně hodnotné zboží. Když to hlásili vedoucímu podniku, dostali odpověď, že lepší zboží se nevyrábí. Ale dělníci odmítli toto tvrzení a dokázali, že tomu tak není, poněvadž toto zboží sami vyrábějí, a dosáhli, že muselo být vyměněno za kvalitnější. *(Potlesk.)*

Strana sama musí pomáhat k tomu, aby bylo co nejvíce takové kritiky zdola, která by upozorňovala na závady na všech úsecích našeho veřejného života. Přirozeně, že ne každá kritika je věcná. Jde o to, kdo kritikuje a co tím sleduje. Jestliže je to člověk špatný, který chce zanést do našich řad rozklad, klikaření, prosazování osobních zájmů, pak takového kritika odmítneme. *(Potlesk.)*

Spojení s masami a politika Národní fronty

Některým komunistům se po únoru zatočila hlava z veliké autority a důvěry, kterou si strana získala, a této autority zneužívají.

Zneužívají této autority a důvěry tím, že se povýšenecky chovají vůči nekomunistům, že je ignorují a přehlížejí, že se s nimi neradí, že všechno chtějí rozhodovat sami.

Soudruzi, kteří takto jednají, zapomněli, že strana si dnešní velkou autoritu a důvěru získala tím, že od svého založení po dobu dvaceti osmi let agitovala a přesvědčovala nekomunistické pracující vrstvy a že je pro svou politiku získala. A to, co soudruh Gottwald kdysi řekl, že strana si musí důvěru a autoritu stále a denně obnovovat, to platí i dnes, po únoru. I dnes musíme denně přesvědčovat a získávat nejširší vrstvy pro naši politiku a pro aktivní účast na výstavbě socialismu. Nesmíme dekretovat, nařizovat a diktovat, ale získávat a přesvědčovat.

Komunisté nejsou sektou, jejíž členové se scházejí jen mezi sebou a na devět zámků se uzavírají vůči ostatním. Komunisté jsou stále mezi lidem, neboť, mají-li být vůdci, musí mimo své řady ještě někoho jiného vést, musí vést miliony nekomunistů, všechen pracující lid, celý národ.

Proto musí sjezd vyzvat všechny organisace strany, aby oživily akční výbory Národní fronty, aby přibraly do nich i do národních výborů čestné a loyální představitele druhých stran, poctivé stoupence lidové demokracie i z řad nestraníků.

Proto strana nesmí ani po únoru polevovat ve své denní agitační práci. Jestliže jsme před únorem prováděli osobní agitaci, chodili dům od domu, když jsme získávali členy do strany, musíme i nyní přesvědčovat méně uvědomělé dělníky, rolníky a příslušníky inteligence o správnosti naší politiky a získávat je pro plnění budovatelských úkolů. Musíme svolávat více porad na vesnicích, v závodech, ve městech, na něž zveme nekomunisty. Musíme svolávat více schůzí a projevů. Musíme více pracovat mezi ženami a mládeží. Síla strany je v lidu, v jeho důvěře a podpoře.

Zvýšit operativnost vedoucích orgánů a aparátu strany

Nyní o práci krajských a okresních výborů a jejich sekretariátů.

Je nesporné, že politická úroveň i operativnost vedení našich krajských a okresních výborů za poslední dobu vzrostla. Další zpevnění nastane tím, že na posledních krajských a okresních konferencích jsme zmenšili počet členů výborů i předsednictev krajů a okresů. Zlepšilo se i jejich sociální složení.

Je však třeba vidět, že celý náš stranický aparát, práce našich sekretariátů, počínaje ústředním sekretariátem, trpí ještě přílišným úřadováním, množstvím papírových pokynů atd. (*Potlesk.*)

Chce-li strana potírat byrokratické metody úřadování ve státním a hospodářském aparátě, musí vidět také »břevno ve svém oku«, musí vidět také vlastní nedostatky, odstraňovat je tak, aby stranický aparát byl vzorem operativnosti pro jiné. (*Potlesk.*)

Chyba tkví v organizaci naší práce. Naši pracovníci jak v ústředí, tak v krajích a okresech jsou pověřováni resortními úkoly, které vykonávají většinou ve svých kancelářích. Proto bude účelné ve všech člancích našeho aparátu zmenšit počet resortních pracovníků a zvětšit počet instruktorů, kteří nesedí v kancelářích, nepíší množství oběžníků a dotazníků, ale vyjíždějí ven, aby osobně instruovali, předávali pokyny (*Potlesk.*), přizpůsobovali je místním poměrům, na místě kontrolovali provádění usnesení, poznávali kádry nejen z životopisů, ale osobně se s nimi na místě seznamovali, čerpali zkušenosti z vlastního poznání a ne jen z dotazníků.

O ideovém vyzbrojování strany

O marxisticko-leninské výchově bude podrobně mluvit soudruh Kopecký. Chci se proto jen stručně zmínit o některých otázkách ideového vyzbrojování strany.

Učinili jsme zvláště za poslední rok veliký krok vpřed ve školení funkcionářů i členů strany. Rozšířili jsme počet stranických škol všech stupňů. Připravujeme nyní rok stranického školení, který má začít v říjnu. Počet škol, kursů a kroužků ještě více vzroste.

Musíme však přitom dbát, abychom se nehonili jen za množstvím škol, kursů a kroužků, ale abychom hleděli také na obsah a kvalitu. (*Potlesk.*)

Úkolem stranického školení není školometské učení se formulím, ale pochopení živého obsahu marxismu-leninismu (*Potlesk.*), aby členové a funkcionáři strany byli ideově vyzbrojeni k politické práci, aby mohli osvojované theoretické znalosti používat a konkretisovat při plnění dnešních našich velkých úkolů.

Proto také třeba věnovat největší pozornost tomu, aby ideově byly vyzbrojeny především vedoucí funkcionářské kádry strany. Většina našich nejodpovědnějších funkcionářů v krajích i okresech, ale také v ústředním aparátě je čtyři roky od osvobození v neustálé denní práci, při níž jim nezbývá času na jakékoliv vážné studium marxisticko-leninské literatury. (*Potlesk.*) Těmto nejodpovědnějším pracovníkům hrozí, že upadnou do úzkého praktikismu, že budou stále více pokulhávat v theoretických znalostech. Musíme se starat nejen o vyškolování nových funkcionářů, ale také o doplňování theoretických vědomostí dosavadních odpovědných pracovníků strany. (*Velký potlesk.*) Proto chceme v roce stranického školení organisovat tři kursy po čtyřech měsících, kterými by postupně prošlo asi 150 nejodpovědnějších funkcionářů strany. Těmito kursy by povinně prošli všichni vedoucí krajské tajemníci a dva jejich zástupci. (*Potlesk.*)

Chceme dále pořádat několik dvouměsíčních kursů, jimiž by prošli všichni vedoucí okresní tajemníci. (*Potlesk.*)

Při stranickém školení se nesmíme omezovat jen na pořádání škol, kursů a kroužků, ale velkou pozornost musíme věnovat tomu, aby členové, a zvláště funkcionáři, samostatně studovali marxisticko-leninskou literaturu.

Vždyť většina starších soudruhů nabyla svých theoretických znalostí jen sebevzděláváním. Známe ze životopisu soudruha Gottwalda, že jako mladý učeďník ve Vídni za těžkých poměrů, po desetihodinové pracovní době při svíce v noci a také pod lucernou na ulici se po prvě seznamoval s brožurami socialistické literatury. A dnes naši soudruzi nemají tak těžké podmínky, nemají tak dlouhou pracovní dobu a mohou věnovat více času sebevzdělávání. Naši snahou musí být, aby se tato metoda stala hlavní methodou stranického školení. (*Potlesk.*) Ovšem soudruzi, kteří samostatně studují, musí dostávat radu a pomoc, kterou by jim poskytovali naši nejlepší učitelé marxismu-leninismu.

Bylo by dobré zavádět a zařizovat u nás na základě zkušeností s t. zv. »partkabinety« ve VKS(b) poradny a studovny marxismu-leninismu v krajích a okresech, které by byly vybaveny dobrou knihovnou, kde by nejlepší naši učitelé dávali rady soudruhům samostatně studujícím, kde by se vychovávali učitelé pro základní, okresní i speciální školy a kursy a poskytovala se jim všemožná pomoc. Takové poradny a studovny bude prospěšné otevřít i u velkých závodů, aby řídily školení funkcionářů a členů na závodech, aby se naši funkcionáři na závodech mohli na ně obracet o radu ve všech otázkách, které musí objasňovat svým spoludělníkům, aby kolem sebe soustřeďovaly zvláště kroužky mladých dělníků, prahnoucích po marxisticko-leninském věděni.

Čím více zvýšíme politickou úroveň a marxisticko-leninské uvědomění jak stranických, tak i jiných pracovníků, tím vyšší a plodnější bude — jak nás učí soudruh Stalin — i jejich práce, tím efektivnější budou výsledky práce.

Bdělost

Nakonec ještě o ostrážitosti a bdělosti.

Třídní nepřítel nezahálí a nebude zahálet, je a bude stále více podněcován a dirigován zahraničními imperialisty, aby prováděl sabotáže, diverse, teroristické akty, špionáž, aby vedl podvratnou protistátní činnost, aby mařil naše budování socialismu.

Stále odhalujeme velký počet špionů zahraničních rozvědek, různé skupiny diversantů, posílaných k nám s úkolem provádět teroristické akty, sabotáže a zakládání požárů na závodech.

Musíme stranu mobilisovat k ostrážitosti proti třídnímu nepříteli a jeho rostoucí aktivitě, abychom mohli tuto škůdcovskou práci nepřátel v zárodku mařit. Musíme stíhat hrubé zanedbávání bdělosti na závodech, často špatně střežených starými pensisty a invalidy, nedbalými vrátnými a neostrážitými bezpečnostními referenty. (*Potlesk.*) Všechny členy strany a všechno osazenstvo musíme poučovat o záměrech třídního nepřítel a burcovat je k bdělosti. Celou stranu, dělníky a techniky, příslušníky armády, všechen lid musíme učit, že třeba zachovávat státní tajemství o výrobě, o vojenských věcech, o všem, co může zajímat a zajímá nepřátelské špiony, že o těchto věcech se s nikým nesmí mluvit, že třeba neúvěřovat každému, kdo se na tyto věci vpytává. (*Potlesk.*)

Ve státním a hospodářském aparátě, zvláště v armádě, SNB, v důležitých závodech musíme stále prověřovat a kontrolovat kádry, neboť jen tak odhalíme cizí elementy mezi nimi.

A při tom nesmíme zapomínat, že legitimace strany není dostatečným průkazem spolehlivosti lidí.

Také v našich řadách stále odhalujeme cizí a nepřátelské živly, které byly k nám poslány na příkaz zahraničních rozvědek a které pomocí legitimace strany se chtějí kryt, aby mohly lépe provádět nepřátelskou činnost. Mezi zatčenými podvratnými živly se vyskytují také lidé s le-

gitimací strany, kteří pro nedostatečnou bdělost našich organisací mohli proniknout do strany. Musíme vědět, že nejnebezpečnější je nepřítel tehdy, když pronikne do našich řad. Jen zvýšená bolševická bdělost nám umožní tyto živly odhalovat a stranu od nich očišťovat. (*Velký potlesk.*)

Stejně tak musíme bdít nad ideovou čistotou strany. Strana, jak nás tomu učí bolševické zkušenosti, není oddělena čínskou zdí od ostatních vrstev a zvláště za podmínek zostrujícího se třídního boje mohou a budou do ní pronikat i vlivy cizí. Jestliže nyní omezujeme a vytlačujeme kapitalistické živly v městech a na vesnicích, které se staví na odpor a rozvinují nepřátelskou agitaci proti nám, odraz toho se projevuje i v kolísání nepevných, málo uvědomělých komunistů, podléhajících reakční agitaci. Strana musí vést boj proti tomuto pronikání cizího ideového vlivu do našich řad.

Důsledným potíráním všech názorů cizí měšťácké ideologie, všech projevů měšťáckého nacionalismu bude strana ideově růst a zocelovat se.

★

Končím svůj referát.

Soudruh Gottwald ve své řeči formuloval generální linii naší strany, linii budování a výstavby socialismu. Kupředu k vybudování socialismu v naší vlasti — takový je generální příkaz IX. sjezdu strany. Na nás nyní je, abychom jej prováděli tak, jak určil soudruh Gottwald v nových deseti bodech. (*Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk.*)

Generální linie je dána, nyní vše závisí na jejím organizačním zajištění.

Za uplynulé období naučili jsme se lépe zajišťovat provádění naší linie, lépe vybírat kádry a učit je zdolávat překážky, lépe kontrolovat provádění našich usnesení.

Je však třeba, abychom se tím nespokojili, abychom ještě víc zdokonalovali svou organizační práci.

Je třeba, abychom ještě více upevňovali spojení strany s masami, ještě více se opírali o jejich aktivní podporu. Budeme-li tak činit, splníme generální příkaz našeho sjezdu.

Na naší cestě k výstavbě socialismu budeme ještě více čerpat z bohatých zkušeností předního oddílu mezinárodní dělnické třídy, který už socialismus vybudoval, ze zkušeností slavné strany bolševiků, vedené naším geniálním učitelem soudruhem Stalinem. (*Bouřlivý, dlouhotrvající potlesk. Celé shromáždění povstává, provolává slávu bolševické straně a soudruhu Stalinovi.*)

Semkneme se ještě více kolem soudruha Gottwalda, který nás dovedl k historickému únorovému vítězství a který nás vede a také dovede k plnému vítězství socialismu v naší zemi!

(*Celý závěr řeči soudruha Slánského byl provázen bouřlivými a neutuchajícími ovacemi soudruhu Gottwaldovi a komunistické straně. Delegáti volají: »Ať žije soudruh Gottwald! Ať žije soudruh Slánský!«*)

Rudolf Slánský

Jak zajistit
budování socialismu
v naší vlasti

*Referát na IX. řádném sjezdu
Komunistické strany Československa
v Praze dne 26. května 1949*

VYDAL ÚSTŘEDNÍ VÝBOR KSČ — VYTISKLA SVOBODA V PRAZE

SEMINÁŘ:
Hist.-práv.

KNIHOVNA
oddělení

REV15

Učme se ze zkušeností organizací VKS(b)

jak rozvíjet politickou agitaci

	Kčs
K. Kalašnikov: Základní rysy bolševické agitace	5.—
B. Gorelik: Agitátor a nástěnné noviny	5.—
A. Domatov-V. Muračev: Názorná agitace v závodě	5.—
Glezerman: Jak připravit a provést besedu	5.—
D. Žuravlev: Agitátor organizuje socialistickou soutěž	5.—

Tyto brožury nemají chyběti v žádné knihovně politického referenta.

Objednávky vyřizují sklady politické literatury při okresních sekretariátech KSČ a krajské prodejny KSČ.

ÚK PrF MU Brno

3 1 2 9 5 0 1 5 6 2